

3. bekkjarnámskrá

skólanámskrá Hvaleyrarskóla



Skólaárið 2021-2022

Skólanámskrá Hvaleyarskóla

Útgefin 2021

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður

Ábyrgð: Kristinn Guðlaugsson skólastjóri

Útgefandi: Hvaleyarskóli
Akurholti I
220 Hafnarfjörður

netfang: [hvaleyarskoli@hvaleyarskoli.is](mailto:hvaleyrarskoli@hvaleyarskoli.is)

veffang: <http://www.hvaleyrarskoli.is>

FORMÁLI

Skólanámskrá hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla, nú frá árinu 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá árinu 2011 og greinahluta frá árinu 2013. Sú skólanámskrá sem hér birtist er að auki samhæfð fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að skólanámskráin hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit (röðun), form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálft er ákvörðun hvers skóla – í samræmi við aðalnámskrá. Tilgangur þessa er bæði að auka fagmennsku í útgáfu skólanámskrár og að auðvelda yfirsýn skólanámskráa einstakra skóla innan Hafnarfjarðar, t.d. að koma í veg fyrir að efni vanti í þær og auðveldara sé að bera þær saman. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði skólanámskrárinnar sérstaða skólans sem kynnir þar áherslur sínar um nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem hann hefur samkvæmt lögum og reglugerðum.

Þótt skólanámskrá hvers skóla eigi að birta „sérstöðu“ hans er slíkt þó ekki einhlýtt. Þar sem aðalnámskrá grunnskóla birtir sameiginlega sýn um skólastarf á Íslandi þarf skólanámskrá hvers skóla einnig að endurspeglar slíkt. Í ákveðnum tilvikum getur skólakerfið í Hafnarfirði sameinast um ákveðna samhæfingu í inntaki skólastarfsins í öllum skólum. En í flestum tilvikum er það hvers skóla að skilgreina eigin útfærslu á skólastarfinu, innan ramma aðalnámskrár, sem marki sérstöðu skólans og hans sérstöku aðstæður.

Skólanámskrá samanstendur af tíu bekkjarnámskrám í heildstæðum grunnskóla. Þetta plagg er ein bekkjarnámskrá og skiptist í inngang (saga skóla) og þrjá meginhluta auk viðauka. I. hluti kynnir menntastefnu skólans sem hefur að geyma þær helstu atriði sem skólinn leggur áherslu á í framkvæmd skólastarfsins. II. hluti kynnir skipulag og sameiginlega þætti í starfsemi viðkomandi bekkis/árgangs. III. hluti er kynning á námssviðum og námsgreinum sem eru hluti náms og kennslu í viðkomandi bekk. Viðauki er loks með upplýsingar og viðmið um gerð skólanámskrárinnar og kynnir uppbyggingu hennar. Viðaukinn er sameiginlegur fyrir alla grunnskóla bæjarins.

Hlutverk skólanámskrár er að veita upplýsingar um áætlaða framkvæmd skólastarfs í grunnskólanum með áherslu á það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram í viðkomandi árgangi (þetta plagg sem ein bekkjarnámskrá). Hún er þannig leiðarvísir um skólastarfið og gefur til kynna að hverju er stefnt í skólastarfinu, þ.e. að hvaða hæfni er stefnt að nemandi nái á hverju námssviði, og fer fram í einstökum námsgreinum. Framkvæmdin sjálf, þ.e. hið daglega skólastarf, er þannig stöðug viðleitni til að ná ætlaðri stefnu þar sem ábyrgðin á framkvæmdinni er sameiginleg hjá skólayfirvöldum, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum með vissri verkaskiptingu og mismunandi ábyrgð í skólastarfinu. Til að framkvæmdin verði í samræmi við stefnuna þurfi allir aðilar að taka ábyrgð sína alvarlega.

Samhliða skólanámskrá er gefin út starfsáætlun skóla sem þarf að lesast samhliða skólanámskránni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Hafnarfjörður er með eigin áherslur um samspil skólanámskrár og starfsáætlunar.



Efnisyfirlit

INNGANGUR	6
Saga skóla og starfsemi frá upphafi	7
I. Menntastefna Hvaleyrarskóla	8
Grunnþættir menntunar.....	10
II. Skólastarf 3. bekkjar	14
II.1. Samantekt kennslu í 3. bekk.....	15
II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 3. bekk.....	16
II.3. Kennsluáðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 3. bekk.....	18
II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagiöf.....	19
II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi.....	19
III. Námsvið og námsgreinar	20
Lykilhæfni	21
Matsviðmið lykilhæfni.....	22
I. Íslenska	23
a. Viðmið um námshæfni í íslensku.....	23
I.1. Talað mál, hlustun og áhorf.....	24
I.2. Lestur og bókmenntir.....	25
I.3. Ritun.....	27
I.4. Málfræði.....	29
3. List- og verkgreinar	31
Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum.....	31
A. Listgreinar:.....	34
3.1. Sviðslistir – dans og leiklist.....	34
3.2. Sjónlistir – myndmennt.....	35
3.3. Tónmennt.....	36
B. Verkgreinar:.....	37
3.4. Heimilisfræði.....	37
3.5. Skák.....	38
3.6. Textílmennt.....	39
4. Náttúrugreinar	40
a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum.....	40
5. Samfélagsgreinar	48
a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum.....	48
5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði.....	49





5.2. Jafnrétti og lífsleikni	50
5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði	51
6. Skólaípróttir	52
a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum	52
6.1. Ípróttir	53
6.2. Sund.....	56
7. Stærðfræði.....	58
a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði	58
7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði	62
7.2. Tölur, reikningur og algebra.....	63
7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi.....	65
8. Upplýsinga- og tæknimennt.....	67
a. Viðmið um námshæfni.....	67
8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði.....	68
8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	69
Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar	70
Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið	71
Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið.....	73
Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið.....	76
Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið	77
Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið.....	80
Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið	83
Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið	85



INNGANGUR

Hér gefur að líta skólanámskrá Hvaleyrarskóla sem nú kemur út í lítt breyttri mynd. Gott er að líta á skólanámskrána sem tæki til mótunar á skólastarfi en hún er um leið samningur um ákveðið lærdómssamfélag. Þess má geta að lærdómssamfélag er samfélag þar sem allir þeir sem koma að samfélaginu s.s. nemendur, kennarar, foreldrar, annað starfsfólk, félagasamtökin í hverfinu og fleiri leggja sitt lóð á vogarskálarnar. Þá eigi þeir hlutdeild í því starfi sem fram fer í skólanum og geti þannig haft áhrif á að móta skólasamfélagið. Skólastarf í Hvaleyrarskóla hefur verið í þróun og mun verða í stöðugri þróun í framtíðinni sem á að miða að því að nemendur leggi sig fram, fái viðfangsefni við hæfi og að þeir nái hámarksárangri. Einnig að þeir séu hamingjusamir og heilbrigðir. Þá er ætlast til að allir þeir sem koma að skólasamfélaginu nái að auka sína getu og þroska.

Eins og segir í grunnskólalögum er það hlutverk grunnskóla í samvinnu við heimilin að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi, þjóðfélagi sem er í sífelltri þróun, ásamt því að búa nemendur undir þátttöku í atvinnulífinu og gera þá hæfari til frekara náms. Nú hefur Hafnarfjarðarbær samþykkt læsisstefnuna „Lestur er lífsins leikur“ þar sem markvisst verða lögð fyrir skimunarpróf í lestri til að nemendur nái sem bestum árangri. Í Hvaleyrarskóla er lögð áhersla á góða samvinnu milli heimilis og skóla. Við gerum og eigum að gera kröfur til nemenda, starfsfólks og foreldra. Við leitumst við að bjóða nemendum ögrandi verkefni, leiðbeina og hvetja þá til náms.

Í skólanámskránni er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á Kurteisi – Ábyrgð – Samvinna.



Saga skóla og starfsemi frá upphafi

Hvaleyrarskóli tók til starfa haustið 1990 og var yngsti grunnskólinn í Hafnarfirði þar til árið 2001. Skólabyggingin hefur verið reist í áföngum og er á einni hæð nema síðasti áfanginn sem tekinn var í notkun. Sá áfangi er á tveimur hæðum vegna halla lóðarinnar.

Skólahúsnæðið er bjart og fagurt og hátt er til lofts. Ormar Þór Guðmundsson og Örnólfur Hall teiknuðu skólann. Hvaleyrarskóli var valinn í bók sem heitir *Schools for today and tomorrow* ásamt þremur skólum öðrum fyrir Íslands hönd, en í formála þessarar bókar segir: "Bók þessi inniheldur sýnishorn af best hönnuðu skólum í heimi í dag. Þeir hafa verið valdir af alþjóðanefnd sem valin var af OECD til þess að taka út byggingar sem hýsa menntastofnanir. Skólarnir endurspeglar margar af þeim bestu hugmyndum sem hafa vaknað eftir vinnu þessarar alþjóðanefndar (PEB) síðustu fimm árin".

Í skólanum eru auk almennra kennslustofa, myndmennta-, smíða-, sauma-, heimilisfræði-, raungreina-, tölvu-, tónmenntastofa og sérkennslustofur. Í skólanum er einnig fyrirlestrarsalur og hátíðarsalur þar sem nemendur borða í hádeginu. Bókasafn er í skólanum og aðstaða fyrir heilsugæslu. Skólalóðin er gróðri prýdd, falleg og vel hönnuð og nýtist vel til leikja.

Byggingaframskiptir hafa haldist í hönd við fjölgun nemenda í skólanum. Fyrsta árið voru eitt hundrað og fjórutíu nemendur í níu bekkjardeildum í fyrsta til fimmta bekk. Í dag eru liðlega 400 nemendur í skólanum og starfsmenn um 80 talsins.

Skólahúsnæðið er nýtt til ýmissa annarra hluta en til hefðbundins skólastarfs. Félagsmiðstöðin Verið starfar í skólanum yfir veturinn og er mikil lyftistöng fyrir félagslíf nemenda. Á sumrin eru haldin námskeið fyrir börn í skólanum á vegum Versins og ÍTH.

Hvaleyrarskóli leggur áherslu á markvissa málörvun en í því felst m.a. að nemendur fá markvissa þjálfun í framsögn og því að tjá skoðanir sínar alla skólagönguna. Ræðupúlt er í öllum kennslustofum til að styðja það starf. Hvaleyrarskóli leggur áherslu á heilsurækt og að bjóða upp á fjölbreytt list- og verknað. Hvaleyrarskóli er SMT skóli en í því felst að við leggjum áherslu á að styrkja jákvæða hegðun nemenda, efla og bæta samskipti innan skólans.

Skólaárið 1995-1996 útskrifuðust fyrstu nemendurnir frá Hvaleyrarskóla. Skólinn var þá orðinn heildstæður grunnskóli með nemendur í 1.-10. bekk. Árið 2004 var Hvaleyrarskóli einsetinn í fyrsta skipti og var þar með síðasti grunnskóli landsins til þess að verða einsetinn.

Hvaleyrarskóli er heilsueflandi grunnskóli og leggur áherslu á holla og góða lífshætti, m.a. með því að bjóða hafragrat á morgnanna nemendum að kosnaðarlausu.



I. Menntastefna Hvaleyrarskóla

Menntastefna skóla er grunnstefna skóla og felur í sér á allar stefnuáherslur skólans í einni stefnu og skal birtast í skólanámskrá (aðalnámskrá 201 I, bls. 64). Menntastefna skólans er sett fram á grundvelli sjónarmiða á aðalnámskrá grunnskóla þar sem kjarni hennar skulu vera sex grunnþættir menntunar (heilbrigði og velferð, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi, læsi, sjálfbærni og sköpun). Meginatriði í menntastefnu skóla eru megináherslur skólastarfsins sem skilgreina má í gegnum margvíslega stefnuþætti um „stefnu skólans, gildi, uppeldis- og kennslufræðilega stefnu og kennsluhætti“ (aðalnámskrá grunnskóla 201 I, bls. 66).

Menntastefna skóla er þannig aðgreind frá (1) menntastefnu ríkisins en aðalnámskrá grunnskóla er þá birtingarmynd hennar á hverjum tíma og (2) menntastefnu sveitarfélagsins sem er skólastefna bæjarins.



Menntastefna Hvaleyrarskóla

Menntastefna skólans birtist í nokkrum hlutum eða þáttum sem lýsir því hvernig skóli markar sér sérstöðu í því að taka ábyrgð á sínu samfélagslega verkefni að mennta nemendur í öruggu umhverfi. Kveðið er á um að hver skóli skilgreini eigin menntastefnu í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 62) og menntastefna skólans er nánari útfærsla á aðalnámskrá.

Stefna Hvaleyrarskóla

KURTEISI

ÁBYRGÐ

SAMVINNA

Einkunnarorð Hvaleyrarskóla eru kurteisi, ábyrgð og samvinna. Einkunnarorðin vísa okkur veginn í daglegum samskiptum.

Hlutverk

Hlutverk Hvaleyrarskóla er að veita grunnskólabörnum í hverfinu kennslu við hæfi hvers og eins og búa þau undir framtíðina. Einnig að móta þroskavænlegt umhverfi þar sem ríkir áhugi og metnaður meðal starfsfólks og nemenda.

Meginmarkmið

- Að bjóða upp á fjölbreytt og áhugavekjandi nám fyrir alla nemendur þar sem áhersla er lögð á öflun þekkingar, skilning og færni.
- Að veita eins góða þjónustu og kostur er og forgangsraða í þágu nemenda.
- Að stefna ávallt að hámarks árangri og hafa fagmennsku í fyrirrúmi.
- Að stuðla að jákvæðri samvinnu og góðu upplýsingastreymi.
- Að stuðla að sífelldri þróun og umbótum.

Skólamerki

Skólamerkið sýnir þrjár hendur (**KBF**) kennara, barna og foreldra sem mynda þétt handtak til merkis um öflugt, traust og jákvætt samstarf heimila og skólans.



Geðorð skólans

Við leggjum áherslu á Geðorðin okkar sem hanga uppi við matsal skólans. En þau eru:

1. Hugsaðu jákvætt, það er léttara
2. Þér líður betur ef þú hreyfir þig daglega.
3. Flæktu ekk líf þitt að óþörfu.
4. Settu þig í spor annarra.
5. Gefstu ekki upp það tekur tíma að ná árangri.
6. Finndu hæfileika þína og ræktaðu þá.
7. Hugsaðu vel um þá sem þér þykir vænt um.
8. Settu þér markmið og láttu drauma þína rættast.

Samverur á sal skólans

Skólinn hefur frá upphafi lagt áherslu að nemendur komi fram á sviði skólans og hlusti á aðra og bera virðingu fyrir hvert öðru. Samverur eru haldnar einu sinni í viku hjá yngstu og miðdeild.

Umsjónarkennarar sjá um skipulag samverunnar ásamt sínum umsjónarnemendum. Foreldrum er boðið á samveru barna sinna og hafa þær ávallt verið vel sóttar. Samverunar þjálfar nemendur í framkomu, framsögn og svo einnig að vera góðir áheyrendur og sýna atriðum annarra virðingu.

Grunnþættir menntunar

Í aðalnámskrá grunnskóla 2011 eru settir fram sex grunnþættir menntunar; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Grunnþættirnir sem tengjast allir innbyrðis og eru jafnframt háðir hver öðrum eiga samkvæmt aðalnámskrá að endurspeglast í daglegu skólastarfi og vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla.

Læsi

Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á.

Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. Áhersla skal lögð á að nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti. Þar sem umhverfi okkar mótast æ meir af vísindum og tækni þarf að efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í rökræðum um vísindaleg málefni. Enn fremur skal leggja áherslu á tilfinningalæsi nemenda, að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.

Sjálfbærni

Meginmarkmið sjálfbærnimenntunar er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags.



Stuðla skal að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.

Lýðræði og mannréttindi

Meginmarkmið lýðræðis- og mannréttindamenntunar er að undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Stuðla skal að því að efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. Áhersla er lögð á að hversdagslegir starfshættir í skólanum séu byggðir á lýðræði og virðingu fyrir manngildi hvers og eins. Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. Enn fremur er lögð áhersla á virkt samstarf bæði innan skólasamfélagsins og við grenndarsamfélagið, þar á meðal æskulýðs- og íþróttafélög. Kurteisi, ábyrgð og samvinna eru einkunnarorð Hvaleyrarskóla og eiga þau að vera okkur leiðarljós alla daga.

Heilbrigði og velferð

Meginmarkmið menntunar um heilbrigði og velferð er að stuðla að heilsuefingu og velfarnaði nemenda, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra.

Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem víðtækastan hátt. Lögð er áhersla á að nemendur fái markvisst hreyfiuppeldi og fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. Áhersla er einnig lögð á að nemendur fái hollan og fjölbreyttan mat og nægan tíma til að nærast. Enn fremur að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði. Hvaleyrarskóli hefur innleitt verkefnið Heilsueflandi grunnskólar.

Jafnrétti

Meginmarkmið jafnréttismenntunar er að veita öllum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sín og lifa ábyrgu og skapandi lífi í frjálsu og víðsýnu samfélagi í anda skilnings, umburðarlyndis og jafnræðis.

Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Hvaleyrarskóli er skóli margbreytileikans og er lögð áhersla á að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika. Efla skal skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Í öllu skólastarfi skal leggja áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.

Sköpun

Meginmarkmið sköpunar í skólastarfi er að örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra.

Stuðla skal að sköpun í öllu starfi og öllum námsgreinum sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem opna sífellt nýja möguleika. Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og njóta sköpunarhæfni sinnar sem víðast í skólastarfinu þar sem áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar. Áhersla er enn fremur lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit sé einkennandi fyrir vinnubrögð á flestum sviðum skólastarfsins.



Tilgangur: Að stuðla að skólaþróun og færa skólanum aðferðir og tæki til að meta árangur og gæði skólustarfsins með kerfisbundnum hætti (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 60).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að tryggja að starfsmenn skólans hafi yfir að ráða yfirgripsmikilli þekkingu á þeim efnisþáttum sem starf þeirra krefst.
- ii. Að starfsmenn séu sífellt að bæta við þekkingu sína og þróa sig í starfi.
- iii. Að símenntunaráætlun Hvaleyrarskóla sé unnin með hliðsjón af stefnu skólans og miði að því að styrkja helstu áherslur í skólustarfinu.
- iv. Að efla og bæta skólustarf, stuðla að vellíðan nemenda og starfsfólks, auknum áhuga nemenda og bættum árangri í námi.
- v. Að gæta þess að allir hagsmunaaðilar hafi aðkomu að innra mati og umbótastarfi.
- vi. Að leggja formlegar kannanir fyrir starfsfólk, nemendur og foreldra og vinna markvisst úr niðurstöðum þeirra (Skólapúlsinn).
- vii. Að nýta niðurstöður annarra kannana, s.s. Olweusarkönnunarinnar til að bæta skólustarf.
- viii. Að vinna að umbótum í skólustarfi á grundvelli ofangreindra kannana ásamt SVÓT-greiningu sem framkvæmd er á hverju vori.

Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags

Tilgangur: Að skólasamfélag (starfsfólk, nemendur, foreldrar) hvers skóla vinni vel saman að mótun skólustarfsins og þeirra umgengnishátta sem eiga að einkenna samskipti innan skólans og utan (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 71).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun samfélags.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að stuðla að gagnkvæmu trausti og árangursríku samstarfi milli heimila og skóla.
- ii. Að stuðla að því að foreldrar séu virkir þátttakendur í námi barna sinna.
- iii. Að foreldrar styðji vel við skólagöngu barna sinna, gæti hagsmuna þeirra í hvívetna og veiti skólanum viðeigandi og nauðsynlegar upplýsingar.
- iv. Að stuðla að því að foreldrar taki þátt í foreldrastarfi frá upphafi til loka grunnskóla.
- v. Að stuðla að virkri upplýsingagjöf milli heimila og skóla.
- vi. Að styðja foreldra í því að axla þá ábyrgð sem þeir bera á farsælu uppeldi og menntun barna sinna.

Samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið

Tilgangur: Að stuðla að sem bestu samstarfi í því að svigrúm, sveigjanleiki og samfella sé í námi á milli skólastiga og í upplýsingamiðlun á skilum skólastiga (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 74).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið.

Einstakir stefnuþættir:



- i. Að stuðla að farsælum flutningi barna úr leikskóla í grunnskóla með því að gefa þeim tækifæri til þess að kynnast grunnskólanum á meðan þau eru í leikskólanum og með því að gefa þeim góðan tíma til þess að aðlagast á fyrstu vikum grunnskólagöngunnar.
- ii. Að stuðla að sem bestri aðlögun með því að tryggja að mikilvæg gögn og upplýsingar fylgi börnum úr leikskólanum í grunnskólann.
- iii. Að brúa bilið milli leikskóla og grunnskóla með því að kennarar beggja skólastiga kynni sér nám og starfsaðferðir hvers annars og vinni áætlun þar sem sameiginleg verkefni eru skilgreind.
- iv. Tengsl grunn- og framhaldsskóla.....



II. Skólastarf 3. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs



II.1. Samantekt kennslu í 3. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tíma fjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	8,0 1,0 3,0 2,0 1,0
2. Erlend tungumál	2.1. Enska	0,0
3. List- og verkgreinar	<i>A Listgreinar:</i> 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt <i>B Verkgreinar:</i> 3.4. Heimilisfræði 3.5. Skák 3.6. Textílmennt	3,0 1,0 1,0 1,0 3,0 1,0 1,0 1,0
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði	3,0
5. Samfélagsgreinar	5.1. Fræðsla um kristna trú um og kringum stórhátíðir s.s. jól, páska og hvítasunnu 5.2. Siðfræði og trúarbragðafræði 5.3. Jafnrétti og lífsleikni = SMT + Olweus 5.4. Landfræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	4,0 0,5 1,0 2,5
6. Skólaíþróttir	6.1. Íþróttir 6.2. Sund	3,0 2,0 1,0
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði	5,0
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	1,0 0,0 1,0
Alls		30

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 3. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar eru settar fram í markmiðum

Grunnþættir	Efnisþættir
LÆSI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á LÆSI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur verði færir um að leita sér upplýsinga með ýmsum miðlum á gagnrýninn hátt, • að nemendur þjálfist í grunnþáttum læsis, s.s. miðlalæsi, talnalæsi, myndlæsi, tilfinningalæsi, samskiptalæsi, stafrænu læsi o.fl. • að nemendur fylgi framþróun í tækni, • að nemendur séu færir um að lesa sér til gagns og gleði á hvaða formi sem er.
SJÁLFBÆRNI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á SJÁLFBÆRNI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur læri um margvíslega mengunarvald, • að nemendur geri sér grein fyrir auðlindum jarðar, • að nemendur temji sér gildi endurnýtingar og endurvinnslu, • að nemendur taki þátt um umræðum um gildismat og gildi þess að bera virðingu fyrir umhverfinu og náttúrunni, • að nemendur ræði áhrif sín á umhverfið.
MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur fái þjálfun í að koma hugsunum sínum í orð, tjá sig og hlusta á aðra, • að nemendur vinni með SMT – læri að fara eftir sameiginlegum reglum, • að nemendur fái tækifæri til að móta sínar eigin bekkjarreglur, • að nemendur læri um réttindi sín og skyldur, líði vel og hafi vinnufrið, • að nemendur læri um umburðarlyndi, beri virðingu fyrir öðrum og sjálfum sér.
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á HEILBRIGÐI OG VELFERÐ út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur temji sér hollan og heilbrigðan lífsstíl, • að nemendur öðlist skilning á þeim þáttum sem hafa áhrif á líkams- og geðheilbrigði, • að nemendur taki virkan þátt í heilsueflandi verkefnum, t.d. lífshlaupinu, göngum í skólann, norræna skólalaupinu, ávaxta- og grænmetisátaki o.fl.
JAFNRÉTTI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á JAFNRÉTTI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur læri að allir eru jafnir óháð trúarbrögðum, menningu og stétt, • að nemendur taki þátt í öllu skólastarfi óháð kyni, • að nemendur fái tækifæri til að ræða málefni sem snerta þá á jafningjagrundvelli, m.a. á bekkjarfundum.



SKÖPUN	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á SKÖPUN út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none">• að nemendur upplifi fjölbreytta kennsluhætti út frá þeirra getu og áhugasviði,• að nemendur uppgötví, njóti, örvi forvitni og áhuga, leiti lausna, virki ímyndunarafli og leiki sér með möguleika,• að nemendur fái tækifæri til að sýna styrkleika sína og sköpunarkraft, m.a. á samverum,• að nemandi kynnist og þjálfist í ýmis konar hæfni, s.s. verklegri, bóklegri og líkamlegri hæfni.
--------	---

II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 3. bekk

i. Kennsluaðstæður

Heimastofa fyrir hvern bekk, í sérkennslustofum og á svæðum við heimastofur.

ii. Kennsluáætlanir

Skýra frá hvernig skóli/kennari leggur fram áætlanir um viðfangsefni í kennslu eftir tímabilum, heimanám og mat á námi og kennslu í árganginum.

iii. Náms- og kennslugögn

Skólinn/Hafnarfjarðarbær útvegar nemendum öll námsgögn s.s. skriffæri, stílabækur og annað fá nemendur í skólanum sér að kostnaðarlausu. Einnig fá nemendur til umráða l þada frá miðdeild.

Í íþróttum eiga nemendur að vera í íþróttafötum. Ætlast er til að nemendur séu í íþróttaskóm.

Í sundi er óskað eftir því að stúlkur séu í sundbol en ekki bikiní og að drengir séu í sundskýlu en ekki íþróttastuttbuxum. Sundgleraugu eru nauðsynleg.



II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.

Kynningarfundir

Í upphafi skólaárs, oftast um miðjan september, halda umsjónarkennarar árganga kynningarfundir fyrir foreldra. Þar fer fram kynning á námsefni og helstu áherslum vetrarins auk þess sem upplýsingum um agakerfi, reglur og viðurlög, upplýsingaflæði milli heimilis og skóla og helstu stefnumál skólans er komið á framfæri. Dagskrá kynningarfundarins er send fyrirfram til deildarstjóra.

Foreldrafélag – bekkjarfulltrúar

Í skólanum er starfandi foreldrafélag. Skipurit og upplýsingar um starfsemi má finna á heimasíðu skólans. Umsjónarkennarar hafa milligöngu um að foreldrar tveggja barna bjóði sig fram eða séu kosnir ár hvert sem bekkjarfulltrúar í umsjónarbekk þeirra. Starf bekkjarfulltrúa er í aðalatriðum það að stuðla að auknu samstarfi foreldra, kennara og nemenda innan bekkjarins en einnig að vera tengiliður umsjónarkennarans við foreldra. (Sjá nánar í erindisbréfi bekkjarfulltrúa undir liðnum foreldrafélag á heimasíðu skólans).

II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í bekknum greinist í tvennt, leiðsagnarmat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfnast til að ná betri árangri.

A.m.k. tvisvar á ári er farið yfir stöðu nemenda á fundi með nemenda foreldra og umsjónarkennara.

b. Lokamat:

Lokamat hefur þann megintilgang að gefa upplýsingar um árangur náms og kennslu í lok námstíma skólaárs. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af markmiðunum en matið er oftast byggt á skriflegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum nemenda. Með lokamati er lögð áhersla á að meta þekkingu og skilning nemenda á námsefninu, hvernig þeim tekst að beita þekkingu sinni og hvernig þeir greina og nota mismunandi aðferðir við ákveðin viðfangsefni.

Lokamat sýnir hversu vel nemendum gengur miðað við hæfniviðmið/námsmarkmið árgangsins.



II. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en hverju námssviði heyrja mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggs og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.



Lykilhæfni

Lykilþáttur	3. bekkur
TJÁNING OG MIÐLUN	<p>Við lok skólaárs getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tjáð hugsanir og skoðanir sínar fyrir framan hóp hlustað á aðra og áttað sig á skoðunum og hugmyndum annarra notað einfalda orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni og tekið tillit til mismunandi viðmælanda komið þekkingu sinni, skoðunum og hugsunum á framfæri eins og við á hverju sinni
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	<p>Við lok skólaárs getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> unnið sjálfstætt eftir verklýsingu við úrlausn verkefna metið eigin verk og annarra út frá fyrirfram gefnum þáttum, t.d. með aðstoð gátlista og gert áætlun um úrbætur gert sér grein fyrir að oft eru fleiri en ein rétt lausn og að læra má af mistökum gert sér grein fyrir að munur er á staðreyndum og skoðunum endurskoðað úrlausn viðfangsefnis með leiðsögn
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	<p>Við lok skólaárs getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum gert sér grein fyrir styrkleikum sínum unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi samræmt sig við aðra og borið ábyrgð á ákveðnu hlutverki í samstarfi nýtt sér leiðsögn á uppbyggilegan hátt
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	<p>Við lok skólaárs getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> leitað upplýsinga í ólíkum miðlum með leiðsögn nýtt upplýsingar og heimildir við eigin verkefnasköpun skilið og nýtt sér grunnreglur um netnotkun
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	<p>Við lok skólaárs getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir styrkleikum sínum séð hvenær hann hefur náð markmiðum í námi tekið þátt í að skipuleggja eigið nám



Matsviðmið lykilhæfni

Lykilþáttur	A	B	C	D
TJÁNING OG MIÐLUN	Komið þekkingu sinni og hugsunum af öryggi á framfæri fyrir framan hóp, notað einfaldan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni og tekið tillit til mismunandi viðmælenda. Hlustað af athygli á skoðanir og hugmyndir annarra og tekið tillit til þeirra.	Komið þekkingu sinni og hugsunum vel á framfæri fyrir framan hóp og notað einfaldan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni. Tekið að nokkru leyti tillit til mismunandi viðmælenda, hlustað á skoðanir og hugmyndir annarra og tekið tillit til þeirra.	Komið þekkingu sinni og hugsunum nokkuð vel á framfæri fyrir framan hóp og stundum notað orðaforða sem hæfir umfjöllunarefni hverju sinni. Hlustað að einhverju marki á skoðanir og hugmyndir annarra og tekið tillit til þeirra.	
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	Unnið mjög sjálfstætt eftir verklýsing og af öryggi metið eigin verk og annarra út frá fyrirframgefnum þáttum. Gert sér grein fyrir að fleiri en ein lausn geta komið til greina við úrlausn verkefna. Gert skýran greinarmun á staðreynd og skoðun og endurskoðað úrlausn.	Unnið sjálfstætt eftir verklýsingu og metið eigin verk og annarra út frá fyrirframgefnum þáttum. Gert sér grein fyrir að fleiri en ein lausn geta komið til greina við úrlausn verkefna. Gert greinarmun á staðreynd og skoðun og endurskoðað úrlausn með leiðsögn.	Stundum unnið sjálfstætt eftir verk-lýsingu og metið eigin verk og annarra út frá fyrirframgefnum þáttum að einhverju marki. Gert sér að nokkru grein fyrir að fleiri en ein lausn geta komið til greina við úrlausn verkefna. Gert greinarmun á staðreynd og skoðun og endurskoðað úrlausn að einhverju leyti með aðstoð.	
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	Sýnt mikið sjálfstæði í vinnubrögðum og unnið eftir fyrirmælum. Gert sér vel grein fyrir eigin styrkleikum. Unnið vel í samstarfi, borið ábyrgð á skilgreindum hlutverkum og nýtt sér vel leiðsögn á uppbyggingan hátt.	Sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og unnið eftir fyrirmælum. Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum. Unnið vel í samstarfi, borið ábyrgð á skilgreindum hlutverkum og nýtt sér leiðsögn á uppbyggilegan hátt.	Sýnt nokkurt sjálfstæði í vinnubrögðum og unnið eftir fyrirmælum. Gert sér að einhverju leyti grein fyrir eigin styrkleikum. Stundum unnið vel í samstarfi, borið nokkur ábyrgð á skilgreindum hlutverkum og nýtt sér leiðsögn að vissu marki.	
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	Leitað upplýsinga í ólíkum miðlum sjálfstætt og sýnt mikinn skilning á grunnreglum um netnotkun. Nýtt sér vel upplýsingar og heimildir við eigin verkefnasköpun.	Leitað upplýsinga í ólíkum miðlum og sýnt skilning á grunnreglum um netnotkun. Nýtt sér upplýsingar og heimildir við eigin verkefnasköpun.	Leitað upplýsinga að einhverju marki í ólíkum miðlum og stundum sýnt skilning á grunnreglum um netnotkun. Nýtt sér að vissu marki upplýsingar og heimildir við eigin verkefnasköpun.	
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	Gert sér mjög vel grein fyrir styrkleikum sínum og séð vel hvenær hann hefur náð markmiðum í námi. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám.	Gert sér vel grein fyrir strykleikum sínum og séð hvenær hann hefur náð markmiðum í námi. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám.	Gert sér stundum grein fyrir styrkleikum sínum og séð að einhverju leyti hvenær hann hefur náð markmiðum í námi. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám að vissu marki.	



I. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku
Talað mál, hlustun og áhorf:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> talað skýrt og áheyrilega tjáð sig með aðstoð leikrænnar tjáningar og beitt blæbrigðum við upplestur beitt ákveðinni púlttækni og staldrað við í upphafi og enda ræðu endursagt sögu eða atburð hlustað og horft með athygli á upplestur sýnt kurteisi og tekið tillit til annarra
Lestur og bókmenntir:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> lesið skýrt og lipurt allt almennt lesefni, nýtt góðan orðaforða við að skilja texta og ráðið í merkingu orðs út frá samhengi, tengt lesefni við eigin reynslu þekkt hugtakið sögupráður þekkt hugtakið sögupersóna þekkt boðskap sögu þekkt algeng hugtök úr bókmenntum og ljóðum nýtt fjölbreytta miðla til upplýsingaleitar túlkað lesið efni, dregið saman meginatriði texta og spáð fyrir um framhaldið, náð lágmarks viðmiðum árgangs um lestrarhraða
Ritun	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dregið rétt til stafs og skrifað skýrt og læsilega náð góðum skrifarhraða nýtt í ritun þekkingu á grunnþáttum í byggingu texta þekkt hugtökin upphaf, meginmál og endi samið texta frá eigin brjósti nýtt sér hugtakakort við gerð texta skrifað texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu
Málfræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> þekkt og fundið helstu einingar málsins, svo sem bókstafi, hljóð, orð, samsett orð og málsgrein raðað í stafrófsröð þekkt nafnorð þekkt lýsingarorð þekkt sagnorð



- þekkt nokkur algeng orðtök og málshætti
- greint mun á samnöfnum og sérnöfnum
- greint kyn
- greint tölu
- þekkt eintölu og fleirtölu
- leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma

I.I. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 1 kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Þjálfist í að tjá sig með mismunandi tjáningarformi og flytja texta frammi fyrir hóp t.d. bekkjarfélögum og foreldrum.
- Geti sagt skipulega frá verkefnum sem þeir hafa unnið.
- Þjálfist í að taka þátt í umræðum og hlusta á aðra.
- Segi frá eigin reynslu.
- Kunni að standa í þúlti.
- Tjái tilfinningar sínar.
- Tali hátt, skýrt og áheyrliga úr þúlti og í umræðum.
- Læri að syngja algenga íslenska söngva.
- Þjálfist í að hlusta á fyrirmæli og að framfylgja þeim.
- Þjálfist í að hlusta á sögur og geti svarað spurningum úr efni þeirra.
- Samverur á sal.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ýmis verkefni frá nemendum og kennurum tengd byrjendalæsi og lífsleikni.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur fá markvissa kennslu um framkomu í ræðupúlti.
- Nemendur æfa og taka þátt í samkomum og taka þátt í samsöng.
- Reglulegar hópumræður fara fram um námsefnið í tengslum við byrjendalæsi, samfélagsfræði og lífsleikni.
- Reglulega er lesið úr sögu- og ljóðabókum.
- Nemendur koma reglulega upp í þúlt með munnlega framsögn.
- Nemendur æfast í að hlusta hver á annan og tjá sig munnlega um ýmis málefni.
- Nemendur flytja eigin verk og annarra fyrir bekkjarfélaga sína og foreldra.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:



- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður til móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfa getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:
Námshæfni:

- Próf að vori.
- Þátttaka í umræðum er hluti af námsmati.
- Kennari fylgist með virkni og frammistöðu nemenda.
- Leiðsagnarmat og lokamat.

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skólans og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.
Tímafjöldi: 3 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Öðlist aukinn málskilning.
- Öðlist aukinn orðaforða.
- Nái góðri lestrarhæfni þ.e. auki lestrarhraða og efla lesskilning.
- Þjálfist í upplestri.
- Fáir tækifæri til að gera munnlega og skriflega grein fyrir efni sem þeir hafa lesið.
- Læri að túlka lesið efni.
- Kynnist mismunandi tegundum texta.
- Geti lesið eftir greinarmerkjum.
- Þjálfist í að velja sér lestrarefni við hæfi, sér til fróðleiks og skemmtunar.
- Kynnist verkum valinna íslenskra rithöfundu.
- Geri sér grein fyrir hugtökum eins og söguþráður, aðalpersónur, boðskapur, sögulok og fleira.
- Læri nokkrar þekktar vísur og ljóð.
- Þekki nokkur hugtök í bragfræði svo sem kvæði, þulu, vísu, ljóðlínu og erindi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Í frjálsum lestri eru notaðar bækur af skólasafni.
- Í heimlestri eru notaðar lestrarbækur af lestrarbókarlista skólans og bókasafn skólans.
- Byrjendalæsið notast við vel valdan gæðatexta.
- Notaðar eru bækurnar Komdu og skoðaðu.
- Í nestistíma lesa kennarar valdar bækur fyrir nemendur.
- Í ljóðum verður stuðst við Ljóðabækur
- Efni frá kennara.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:



- Nemendur velja sér bækur við hæfi á skólasafni og lesa u.þ.b. 15 mínútur flesta daga vikunnar.
- Nemendur lesa upphátt í skólanum.
- Í skólanum lesa nemendur upphátt fyrir kennara eða skólaliða tvisvar til þrisvar sinnum í viku.
- Auk þess æfa þeir sig í að lesa ýmsa texta og fyrirmæli og lesa hver fyrir annan.
- Gert er ráð fyrir heimalestri að lágmarki 5 sinnum í viku u.þ.b. 15 mínútur í senn. Yfirlitsblað er geymt í lestrarbók og er kvittað á það heima og í skólanum af foreldrum og kennurum.
- Í nestistíma lesa kennarar fyrir nemendur.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur.

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður til móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Lestrarhraði er metinn með hraðaprófum þrisvar sinnum yfir skólaárið.
- Lesskilningur er metinn í lesskilningsprófi í janúar og maí.
- Yfirlitsblað er yfirfarið vikulega af kennurum.
- Nemendur fá einkunn í lestri í janúar og að vori.
- Leiðsagnarmat og lokamat.

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skólans og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Þjálfist í að draga rétt til stafs.
- Öðlist aukna færni í þeirri skriftargerð sem kennd hefur verið.
- Þjálfist í að stafsetja rétt með margvíslegum verkefnum.
- Þjálfist í að skrifa eftir upplestri.
- Þjálfist í sögu- og ljóðagerð.
- Þjálfist í að skrifa frásagnir og læri að þær hafa upphaf, meginmál og endi.
- Þjálfist í að skrá niðurstöður í ákveðnum verkefnum svo sem í samfélagsgreinum.
- Leggi sig fram við að skrifa vel og vanda allan frágang.
- Þjálfist í flutningi eigin ritverka og ljóða upphátt fyrir aðra.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ritrún 2 og 3
- Skrift 2 og 3
- Skrift heimavinna I
- Léttar stafsetningaræfingar.
- Ýmis ljóða- og ritunarverkefni frá kennurum.
- Verkefni tengd byrjendalæsi.
- Tölvuforrit.
- Orð og setningar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Skriftarkennsla er í formi sýnikennslu.
- Lögð er áhersla á að nemendur dragi rétt til stafs.
- Í ritun eru umræður um fyrirsögn, inngang, meginmál og niðurlag.
- Nemendur skrifa frá eigin brjósti eða eftir fyrirmælum kennara.
- Nemendur vinna fjölbreytt ritunarverkefni út frá byrjendalæsi.
- Nemendur læra að nýta sér ýmis hjálpargögn við ritun s.s. hugtakakort, orðalista og ritunarramma.
- Lögð verður áhersla á að nemendur læri að horfa á eigin texta með gagnrýnum augum.
- Nemendur vinna sjálfstætt eftir getu hvers og eins.
- Stafsetning er þjálfuð með upplestri, sóknarskrift og í ýmsum verkefnabókum.
- Nemendur skrifa frásagnir og ljóð frá eigin brjósti eða eftir fyrirmælum kennara í þar til gerðar bækur.
- Ritun fer fram í skóla og heima.



Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Kennari fylgist með framförum nemenda.
- Skriftar-, stafsetningar- og sögugerð er metin tvisvar yfir veturinn; í janúar og maí.
- Metið er út frá uppbyggingu texta, skrift, vandvirkni og frágangi.
- Leiðsagnarmat.



I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennlustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Hafi öðlast jákvætt viðhorf til móðurmálsins með því að leika sér með það og nota það á margvíslegan hátt.
- Þekki hugtökin bókstafir, orð og málsgrein.
- Þekki mun á sérhljóða og samhljóða.
- Kunni skil á eftirfarandi: stafrófsröð, eintala og fleirtala, andheiti og samheiti, sérnöfn og samnöfn, stór stafur og lítill stafur og samsett orð.
- Geri sér nokkra grein fyrir orðflokkunum nafnorð, sagnorð og lýsingarorð.
- Auki þekkingu sína á orðtökum og málsháttum.
- Læri að nota orðabækur.
- Vinni með rím og orðaleiki.
- Átti sig á að íslenska er beygingamál.
- Fáí fjölbreytt tækifæri til þess að nota tungumálið.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ritrún 2-3.
- Orð og setningar.
- Ýmis málfræðiverkefni af vef.
- Ýmis fjölbreytt og skemmtileg verkefni út frá byrjendalæsi.
- Ýmis kennsluforrit sem þjálfa notkun móðurmálsins.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur vinna áþreifanleg verkefni þar sem ofangreindir námsþættir eru þjálfðar.
- Nemendur vinna fjölbreytt verkefni út frá hugmyndafræði byrjendalæsis.
- Að jafnaði er farið í hringekju, þar sem nemendur vinna ýmist einstaklingslega eða í þörum. Verkefni þjálfa ýmsa þætti móðurmálsins.
- Námsþættirnir eru einnig þjálfðar í einstaklingsvinnu í vinnubókum.
- Verkefni eru tengd lesefni byrjendalæsis.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.



iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Kennari fylgist með framförum nemenda.*
- *Frágangur og vinnubrögð metin.*
- *Leiðsagnarmat.*
- *Lokamat.*
- *Stuttar kannanir.*



3. List- og verkgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í list- og verkgreinum í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum
<i>Menningarlæsi:</i> (sameiginleg hæfniviðmið fyrir verk- og listgreinar)	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið eftir einföldu ferli frá hugmynd til afurðar, • geti nýtt sér kunnáttu sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum, • unnið einföld verkefni í hópi, • útskýrt á einfaldan hátt áhrif vinnu sinnar á umhverfið, • gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans, • fjallað á einfaldan hátt um þætti sem snerta menningu í tengslum við verkefni sín, • tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt, • gengið frá eftir vinnu sína, • lagt mat á eigin verk.
<i>Dans:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • dansað einföld hreyfimyndur og notað þau í paradönsum og einföldum þjóðdönsum, • hreyft sig frjálst og í takt við tónlist í samræmi við hreyfigetu eigin líkama, • boðið upp í dans og dansað í danshaldi, • dansað cha-cha á staðnum + new yorker, • dansað hægri kassa í enskum vals m/snúningi, • dansað léttu tísku/línu og disco dansa, • dansað grunnspor í am. rúmbu, • dansað stiginn skottís, • virt samskiptareglur og farið eftir fyrirmælum.
<i>Leiklist:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið virkan þátt í leikrænu ferli í hópi og sýnt skólasystkinum tillíssemi, • sett saman einfalda leikþætti í samstarfi við jafningja og kennara með skýru upphafi, miðju og endi, • notað einfalda leikmuni og sviðsbúnað til að styðja við sköpun sína, • lært stuttan texta og flutt hann á skýran hátt fyrir áhorfendur, • sett sig í spor annarra í leikrænu ferli/hlutverkaleik og tekið þátt í viðtali sem ákveðin persóna, • beitt einföldu formi leiklistar, • sýnt viðeigandi hegðun sem áhorfandi í leikhúsi eða á leiklistarviðburðum í skólanum, • bent á leikið efni og ólík hlutverk þess í mismunandi samhengi, • lýst leiknu efni á sviði og/ eða í myndmiðlum út frá sögupræði, innihaldi og persónum í verkinu.
<i>Myndmennt:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ráðið við litablöndun grunnlita og blöndun lita með hvítu og svörtu, • þekkt grunnformin og lesið þau í umhverfinu, • unnið þrívíð verk, bæði nytjahlut og myndverk



	<ul style="list-style-type: none"> tjáð hugmyndir sínar, skoðanir og tilfinningar á myndrænan hátt, farið vel með áhöld og verkfæri, unnið út frá sjálfsprottinni listsköpun. greint áhrif myndmáls í nærumhverfi sínu skilið mismunandi tilgang myndlistar og hönnunar. fjallað um eigin verk og annarra. þekkt og notað hugtök sem tengjast myndlist, s.s. grunnform, frumlitir og myndbygging.
<i>Tónmennt:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> notað söngróddina - sungið lög og þulur, leikið á skólahljóðfæri í takt og spilað einfaldar laglínur, þekkt nöfn skólahljóðfæranna, haldið takti í hópi, þekkt mun á veiku og sterku, hratt/hægt, lesið og klappað hryndæmi; ta-a /ta / titti – þagnir, hlustað á tónlist og sýnt viðbrögð með hreyfingu/teikningu/tali, kynnt sig í hljóðnema og spurt aðra spurninga, spunnið á hljóðfærin, þekkt mun á strengjahljóðfærum og blásturshjóðfærum, náð góðri slökun á meðan hlustað er á tónlist og láti ekkert annað trufla sig.
<i>Heimilisfræði:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> læri að morgunverður er undirstaða velliðunar og heilbrigðis, öðlist þekkingu á því hvers vegna sumar fæðutegundir eru hollar og aðrar óhollar, fengið þjálfun í að hreinsa, flysja, skera og rífa niður grænmeti, rífað upp heiti fæðuflokkanna og læri sérstaklega um mjólkurflokk, þekkt hugtakið umhverfisvernd/endurvinnsla, unnið í samvinnu við aðra, lært að temja sér vandvirkni og góða umgengni við efni og áhöld stofunnar.
<i>Hönnun og smíði:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> valið og notað nokkur verkfæri sem hæfa viðfangsefni á öruggan hátt, gert grein fyrir nokkrum smíðaeignum sem unnið er með, dregið einfalda skissu og tvívíða teikningu til að útskýra hugmyndir sínar, unnið verkefni frá hugmynd að fullunnum hlut með áherslu á form og útlit, framkvæmt einfaldar samsetningar sagt frá orkugjöfum sem nota má í smíðaverkefnum og nýtt virkniþætti í smíðisgripum, s.s. vogarafl, gorma og teygjur, bent á ýmis tæknifyrirbrigði er tengjast hans daglega lífi, greint einfaldar þarfir í umhverfi sínu og rætt nokkrar lausnir, valið efni út frá umhverfissjónarmiðum og sagt frá kostum þess að nota efni úr nærumhverfi, sýnt góða nýtingu þeirra efna sem unnið er með, beitt líkamanum rétt við vinnu sína og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar.
<i>Textílmennnt:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> puttaprjónað, saumað krosssaum í grófan java, unnið með tvöfalt efni, klippt og saumað saman með aftursting, tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu, skreytt verk sín á einfaldan hátt, nýtt efni vel og flokkað afklippur til endurvinnslu,



- umgengist saumavél og saumað lítið verkefni á saumavélina.



A. Listgreinar:

3.1. Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Cha cha cha á staðnum + new yorker.*
- *Enskur vals m/snúningi til hægri.*
- *Klappenade m/chasse og snúa á alla veggj.*
- *Amerísk rumba.*
- *Stiginn skottís.*
- *Svensmaskerade.*
- *Jóladans.*
- *Ýmsir leik-tjáníngardansar, tisku-llínu- og diskódansar í vali hvers kennara.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tónlist, veraldarvefurinn og ýmsar bækur tengdar danslistinni.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram í skóla á eftirfarandi hátt:

- *Í kennslustofu án húsgagna þar sem einungis eru hljómflytningstæki, borð, tölva, myndvarpi og tafla.*
- *Sýnikennsla.*
- *Sköpun.*
- *Paravinna.*
- *Einstaklingsvinna.*
- *Hópavinna.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Allir nemendur sem hafa getu til að stunda námið.*
- *Í einstaka tilfellum eru nemendur með stuðning sér.*
- *Önnur námsúrræði eru fyrir þá sem t.d. þola illa hávaða og eiga að einhverjum öðrum orsökum erfitt með að stunda námið.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat þar sem metin er virkni, leikni, samvinna, kurteisi og framkoma.*



3.2. Sjónlistir – myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi : 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Kynnast hugtökum s.s. grunnform, frumlitir.
- Kynning á listamanni / listakonu og umræður um myndlist og listaverk.
- Litafræði, blöndun frumlita.
- Grunnformin í nærumhverfinu.
- Tjáning eigin tilfinninga, skoðana og hugmyndaheims í gegnum margvíslega miðla.
- Teikna, mála, lita, klippa, líma, þrykkja.
- Þrívíð verk, vinna bæði nytjahlut og myndverk.
- Nota hugtök s.s. grunnform, frumlitir og myndbygging.
- Skoða myndmál í nærumhverfinu.
- Skoða myndlist í heimabæ.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Myndmennt I.
- Markviss myndörvun fyrir börn.
- Listavefur Námsgagnastofnunar.
- Ýmsar erlendar og íslenskar bækur um myndlist.
- Ýmiss konar fróðleikur sóttur á vefinn.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

- Innlögn er í byrjun tímans, þar sem verkefnið er kynnt.
- Nemendur fá val um ýmsa möguleika í sambandi við útfærslu verkefnis.
- Myndlistarmenn og verk þeirra eru kynntir í tengslum við verkefni.
- Leitast er við að allir nemendur vinni að sama verkefni.
- Oftast eru unnin einstaklingsverkefni.
- Hver og einn nemandi vinnur eftir sinni getu og hæfni. Komið er til móts við sérþarfir nemanda ef þess þarf.
- Unnið er í gegnum leik og flæði þar sem eitt tekur við af öðru.
- Nemendur fá sýnikennslu í notkun áhalda eða í aðferðum og miðlum þegar það á við.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat / lokamat.



3.3. Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1 (læra lög og flytja á ýmsan hátt: Syngja, spila, hrynjandi, leikir.)
- Viðfangsefni 2 (læra nótnaskrift og lesa úr henni).

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Trommur, hristur, silafónar.
- Söngtextar og efni valið af kennara.
- Hlustunarverkefni unnin af kennara, litir og blýantar.
- Kennslubók: Tónlist og líkaminn. Tónmenntavefurinn: tonmennt.com.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur taka þátt í kennslustund.
- Sýnikennsla, skipa með kennara og spila sjálfir með undirleik kennara.
- Allir sem geta eru með, komið er til móts við hvern og einn. Þeir sem ekki þola hávaða fá heyrnatól. Allir fá hlutverk við hæfi þegar verið er að spila saman.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat / lokamat.
- Virkni og tjáning í tónmennt.
- Beiting nótnaskriftar.

B. Verkgreinar:

3.4. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi : 4 kennslustundir á viku, í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Meðhöndlun grænmetis og ávaxta.
- Bakstur með lyftiefnum.
- Notkun flestra eldhúsáhalda, helstu slysaættur.
- Góðir borðsiðir og tillitsemi.
- Umræður og bókleg verkefni unnin í vinnubók, þar sem farið er í mikilvægi góðra lífsvenja.
- Umhverfisvernd.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Fæðuhringurinn, veggspjald.
- Vinnubók, Heimilisfræði 3.
- Grænmeti, ávextir, kornvörur, bakstursvörur, egg, mjólk, efni í þitsugerð.
- Mælitæki. Öll almenn eldhúsáhöld og borðbúnaður.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Lestur og útskýringar á uppskriftum sem notaðar eru.
- Sýnikennsla í meðferð hráefna.
- Helstu slysaættur í eldhúsi. Hvað ber að varast.
- Nemendur vinna ýmis verkefni.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Stefnt er að því að nemendur vinni sömu verkefni og þar er samvinna og tillitsemi stór þáttur.
- Nemendur fá útskýringar og leiðsögn frá kennara í byrjun verks og meðan á verkinu stendur.
- Nemendur fá leiðbeiningar sem henta, þannig að þeir geti unnið út frá hæfni og getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

Leiðsagnarmat / lokamat: Matur/lífshættir, vinnubrögð, umhverfi.

Spurningar frá kennara um fæðuhinginn og helstu næringarefni.



3.5. Skák

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Skák: þekkja heiti og gildi taflmannanna, læra mannganginn. Þekkja mát og patt. Hafa kynnst gaffli, tvískák, fráskák og leppun. Geta farið yfir skrifaða skák. Hafa kynnst skákklukku. Hafa prófað drepskák og peðaskák.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Kennslubækur í skák
- Ýmis verkfæri sem nýtast við viðfangsefnið.
- Skákhefti

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- T.d. sýnikennsla og útskýringar.
- Skriflegar leiðbeiningar.
- Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Stefnt er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu.
- Nemendur fá handstýringu til að byrja með ef þess þarf.
- Nemendur vinna saman og hjálpa hvort öðru að leysa þrautir.
- Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína.
- Aukaverkefni eru til taks ef með þarf.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

b. Námshefni:

- Verkefni metin og leiðsagnarmat í kennslustund, vinnusemi, áhugi og umgengni.
- Skákmót og skákþrautir



3.6. Textílmenn

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Puttaprjón* - búa til eitthvað úr puttaprjóninu (t.d. bolta, hálsmen, snák) og síðan þæfa. Að lokum er verkefnið skreytt.
- Krosssaumur – sauma tösku.
- Saumavélaræfingar í blað með tvinna.
- Teikna og síðan sníða handbrúðu úr filti. Sauma augu á og e.t.v. fleira. Handbrúðan er saumuð saman með aftursting.
- Teikna mynd og yfirfæra á efni, sauma útlínur með leggsaum. Lita með fatalitum og gera púða.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sýnishorn frá kennara.*
- *Tölur og ýmislegt annað til skreytingar.*
- *Útsaumsefni, þerlugarn, javanál og saumnál.*
- *Saumavél, tvinni og blöð.*
- *Flísefni, fílt, skæri og tituprjónar.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Sýnikennsla og útskýringar.*
- *Sýnishorn og myndir eru nýtt til að nemendur geri sér betur grein fyrir lokaafurð.*
- *Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Stefnt er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu.*
- *Nemendur fá handstýringu til að byrja með ef þess þarf.*
- *Stundum vinna nemendur sem eru á sama stað í verkefni saman í minni hópum. Þeir fá þá sameiginlega útskýringar og styðja síðan hver annan.*
- *Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína.*
- *Aukaverkefni eru til taks ef með þarf.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

b. Námsþæfni:

- *Leiðsagnar- og lokamat.*
- *Áhugi – vinnusemi – umgengni - hegðun.*



4. Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í náttúrugreinum í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum
Geta til aðgerða:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa og umhverfi þeirra, sýnt virkni og látið sig varða nánasta umhverfi og lífsskilyrði lífvera í því, greint á milli ólíkra sjónarmiða sem varða málefni daglegs lífs.
Nýsköpun og hagnýting þekkingar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> komið auga á þarfir og vandamál í umhverfi sínu, unnið eftir verkferli nýsköpunar, þ.e. leitað að þörfum í daglegu umhverfi fólks, fundið lausn, hannað afurð, bent á störf sem krefjast sérþekkingar.
Gildi og hlutverk vísinda og tækni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> í máli og myndum miðlað hugmyndum sem tengjast náttúruvísindum, notað einföld hugtök úr náttúruvísindum í textaskrifum, útskýrt hvernig tækni nýtist í daglegu lífi þeirra, gert sér grein fyrir hvernig maðurinn er hluti af náttúrunni og lífsafkoma hans byggist á samspilinu við hana.
Vinnubrögð og færni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> sagt frá og framkvæmt með hversdagslegum hlutum einfaldar athuganir úti og inni, tekið þátt í vali á náttúrufræðilegum verkefnum og kynningu á niðurstöðum, aflað sér upplýsinga er varða náttúruna, skráð atburði og athuganir, s.s. með teikningum, eigin orðum og sagt frá þeim, notað ólíkar heimildir við öflun upplýsinga, útskýrt valda atburði og hugmyndir á fjölbreyttan hátt, hlustað á og rætt hugmyndir annarra.
Ábyrgð á umhverfinu:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, sýnt félögum og náttúru alúð, skoðað og skráð dæmi um áhrif af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð, nýtt reynslu og hæfni í námi og daglegu lífi, einn og með öðrum, rætt eigin lífssýn og gildi, gert sér grein fyrir samspili náttúru og manns, tekið þátt í að skoða, greina og bæta eigið umhverfi og náttúru.
Að búa á jörðinni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tekið þátt í og sagt frá einföldum athugunum á jarðvegi, veðrun og rofi, sagt frá hvernig Ísland myndast og tekur breytingum,



	<ul style="list-style-type: none"> • lýst landnotkun í heimabyggð, • fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð, • lýst breytingum á náttúru Íslands eftir árstíðum og áhrifum þeirra á lífsskilyrði fólks.
<i>Lífsskilyrði</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <p><i>manna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • útskýrt á einfaldan hátt byggingu og starfsemi mannslíkamans, • útskýrt mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns, • bent á skaðleg efni og hvernig ýmsir sjúkdómar og sýklar eru smitandi, • útskýrt á einfaldan hátt hvernig barn verður til og þekkir einkastaði líkamans, • rætt fjölbreytni í nýtingu vatns á heimilum og í umhverfinu, • lýst skynjun sinni og upplifun af breytingum á hljóði, ljósi og hitastigi og áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann og tengt hitastig við daglegt líf.
<i>Náttúra Íslands:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sagt frá eigin upplifun á náttúrunni og skoðun á lífveru í náttúrulegu umhverfi, • útskýrt einkenni lífandi vera, skýrt með dæmum lífsskilyrði lífvera og tengsl við umhverfi, • lýst algengustu lífverum í nánasta umhverfi sínu, • útskýrt fæðukeðjur og rakið fæðu til frumframleiðenda, • greint á milli algengustu orkugjafa á Íslandi, • sagt frá náttúruhamförum sem búast má við á Íslandi og hvar þær verða.
<i>Heilbrigði umhverfisins:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • fjallað um samspil manns og náttúru, • flokkað úrgang, • gert grein fyrir þjónustu, sem náttúrulegir ferlar veita, • sett í samhengi mismunandi ástand efna og eiginleika þeirra, • rætt krafta sem koma við sögu í daglegu lífi manna.
<i>Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra, • rætt hvernig uppfinningar hafa gert líf fólks auðveldara eða erfiðara, á heimilum og í ólíkum atvinnugreinum, • lýst eiginleikum hljóðs og ljóss og ýmsum fyrirbærum með tilliti til hljóðs og líta, • sagt frá þróun algengra rafmagnstækja og áhrifum segla, • gert grein fyrir hvernig holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins og mikilvægi við geymsluaðferðir.

Náttúrufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Kynnist risaeðlutímabilinu og þeim lífverum sem lifðu þá.
- Kynnist einkabílnum sem farartæki, rekstri hans og viðhaldsþáttum og skilji hvaða áhrif bílinn hefur á umhverfið.
- Geri sér grein fyrir því af hverju hlutir fari af stað, breyti um stefnu og stöðvist.
- Kynnist því að það þarf mismunandi orku til að knýja áfram ýmis tæki.
- Kynnist lífinu í fjörunni, þekki nokkrar algengar sjávarlífverur.
- Átti sig á mikilvægi Golfstraumsins fyrir Ísland.
- Kynnist mismunandi gerðum skipa og átti sig á hugtökunum útflutningur og innflutningur.
- Læri að hlusta á aðra og bera fram spurningar um efnið.
- Kynnist hvöllum, tegundum, lífnaðarháttum, heimkynnum og fleira.
- Kynnist Hrafninum og lífi hans og einkennum, kynnist hröfnum í sögulegu samhengi, orðtök og orðatiltæki tengd hrafninum.
- Kynnist hringrásum í náttúrunni, mikilvægt þess að umgangast auðlindir jarðar og virðingu.
- Þjálfist í að flytja mál sitt í heyranda hljóði og svara fyrirspurnum um efnið.
- Læri að greina á milli eigin reynslu og reynslu annarra t.d. með því að bera saman frásögn sína og annars bekkjarfélaga af atburði eða upplifun.
- Kynnist fjölbreyttum vinnubrögðum sem reyna á sköpunargleði og þjálf hug og hönd.
- Reyni kosti samvinnu, að margir afli upplýsinga og að mismunandi hæfileikar innan hópsins nýtist við að miðla upplýsingum (einn er góður að semja, annar að skrifa, teikna o.s.frv.).

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu bílinn.
- Komdu og skoðaðu hafið.
- Hrafninn
- Hvalir
- Komdu og skoðaðu Hringrásir
- Risaeðlutíminn.
- Ýmis verkefni frá kennurum.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námsefnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.
- Lestur og umræður.
- Heimildavinna.
- Hópvinna og/eða einstaklingsvinna.
- Áhersla á myndræna framsetningu.



Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður til móts við getu nemenda og þeim gefin verkefni við hæfi.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat..
- vinnubók nemenda og þátttöku í kennslustundum.
- Vinnubók sem er metin út frá því hversu vel verkefnum er lokið ásamt skrift, vandvirkni og frágangi.



Eðlis- og efnavísindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Geri sér grein fyrir því af hverju hlutir fari af stað, breyti um stefnu og stöðvist.
- Kynnist því að það þarf mismunandi orku til að knýja áfram ýmis tæki.
- Þekki helsti orkugjafa.
- Geri sér grein fyrir mikilvægi endurvinnslu og endurnýtingar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu bílinn.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Samþætting er við samfélags- og stærðfræði og vinna nemendur ýmis verkefni einstaklingslega, í þörum eða hópum.
- Notast verður við bókina Komdu og skoðaðu bílinn sem eykur skilning nemenda á farartækjum og af hverju hlutir fara úr stað, breyta um stefnu og stöðvist.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á mótis við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Tekið er mið af virkni nemenda, vinnubrögðum og frágangi.
- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.

Jarð- og stjörnufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Skilji algengustu veðurtákn sem notuð eru í veðurlýsingum.
- Ræði um hvaða hlutverki veðurspár gegna í íslensku samfélagi og hvað tækni er beitt við veðurmælingar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu hafið.
- Komdu og skoðaðu hringrásir.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Samþætting er við samfélags- og stærðfræði og vinna nemendur ýmis verkefni einstaklingslega, í þörum eða hópum.
- Notast verður við bókina Komdu og skoðaðu hafið sem eykur skilning nemenda á lífríki fjörunnar og grenndarsamfélaginu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Tekið er mið af virkni nemenda, vinnubrögðum og frágangi.
- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.



Lífvísindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Átti sig á hvað það er sem einkennir lífandi verur og greinir þær frá lífvana hlutum, svo sem hreyfing, næringarnám, vöxtur og æxlun.
- Þekki og geti nafngreint íslensk spendýr á landi sem og algeng smádýr sem lifa í sjónum og fjörunni.
- Þekki hvernig dýr annast afkvæmi sín samanborið við manninn.
- Geri sér grein fyrir mikilvægi ákveðinna þátta fyrir heilbrigði og líðan.
- Fræðist um lífríki hafins.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu hafið.
- Komdu og skoðaðu hringrásir
- Hvalir
- Hrafninn

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Samþætting er við samfélags- og stærðfræði og vinna nemendur ýmis verkefni einstaklingslega, í pörum eða hópum.
- Notast verður við bókina Komdu og skoðaðu hafið og komdu og skoðaðu hringrásir sem eykur skilning nemenda á lífríki fjörunnar og grenndarsamfélaginu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Tekið er mið af virkni nemenda, vinnubrögðum og frágangi.
- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.



Umhverfismennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Kynnist einkabílum sem farartæki, rekstri hans og viðhaldsþáttum og skilji hvaða áhrif bílinn hefur á umhverfið.*
- *Kynnist lífinu í fjörunni, þekki nokkrar algengar sjávarlífverur.*
- *Átti sig á mikilvægi Golfstraumsins fyrir Ísland.*
- *Kynnist mismunandi gerðum skipa og átti sig á hugtökunum útflutningur og innflutningur.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Komdu og skoðaðu hafið.*
- *Komdu og skoðaðu hringrásir.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Samþætting er við samfélags- og stærðfræði og vinna nemendur ýmis verkefni einstaklingslega, í pörum eða hópum.*
- *Notast verður við bókina Komdu og skoðaðu bílinn sem eykur skilning nemenda á farartækjum.*
- *Notast verður við bókina Komdu og skoðaðu hafið sem eykur skilning nemenda á lífríki fjörunnar og grenndarsamfélaginu.*
- *Notast við bókina Komdu og skoðaðu hringrásir.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.*
- *Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Tekið er mið af virkni nemenda, vinnubrögðum og frágangi.*
- *Leiðsagnarmat.*
- *Lokamat.*

5. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í samfélagsgreinum í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur: Landnám Íslands og víkingaöld

Efnispáttir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum
<p><i>Reynsluheimur:</i> Við lok árgangs geti nemandi:</p> <p>(Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi, • bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamfélaginu, • lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga, • nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar, • sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi, • aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum, • rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi, • gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist vegna ytri áhrifa, • sagt frá dæmum um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir, • bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi, • gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni, • áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra, • sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu, • velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika, • komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga, • sagt frá gerð og mótun íslensks samfélags fyrr og nú, • sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar, • bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum, • áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum, • velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni.



5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Öðlist þekkingu á mismunandi siðum og venjum í heiminum, t.d. í borðhaldi og hátíðarhaldi.
- Öðlist virðingu fyrir menningu annarra þjóða.
- Fáir færi á að glíma við siðferðileg vandamál í samskiptum við aðra.
- Læri að greina á milli eigin reynslu og reynslu annarra, t.d. með því að bera saman frásögn sína og annars bekkjarfélaga af atburði eða upplifun.
- Þjálfist í að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum með því að fást við efni sem tengjast jafnrétti og jafnstöðu og kjarki til að fylgja sannfæringu sinni.
- Tökum þátt í Öðruvísi jólfar sem safnað er fyrir bágstödd börn.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Valdir kaflar úr bókinni *Trúarbrögðin okkar*.
- Ýmis verkefni frá kennurum.
- Myndbönd sem tengjast námsefninu.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námsfnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.
- Lestur og umræður.
- Heimildavinna.
- Hópvinna og/eða einstaklingsvinna.
- Áhersla á myndræna framsetningu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat / lokamat.
- Umsögn er gefin út frá vinnu nemenda og þátttöku í kennslustundum.
- Vinnan er metin út frá því hversu vel verkefnum er lokið ásamt skrift, vandvirkni og frágangi.



5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Læri helstu kurteisis- og umgengnisreglur skólans.
- Þekki einkunnarorð skólans: kurteisi – ábyrgð og samvinna og fylgi þeim í hvívetna.
- Efli vitund um heilbrigði og hollustu.
- Efli samkennd og vináttu.
- Læri að vinna saman og nýta mismunandi hæfileika innan hópsins við að miðla upplýsingum (einn er góður að semja, annar góður að skrifa, teikna o.s.frv.
- Læri að hlusta á aðra og bera fram spurningar um efnið.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- SMT reglurnar.
- Olweusaráætlun, sem er forvarnar- og vinnuferli gegn einelti.
- Bekkjarfundir.
- Ýmis verkefni tengd byrjendalæsi og öðru sem tengist almennum samskiptum.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Með umræðum og bekkjarfundum er reynt að skapa andrúmsloft sem einkennist af alúð og hlýju og skapa þannig góð tengsl innan hópsins og jákvæð samskipti.
- Þannig er stuðlað að því að nemendur kynnast sem best og sem flestum.
- Bekkjarreglur verða samdar.
- Einkunnarorð skólans lærd og látin hanga inn í stofu nemenda.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Þátttaka í kennslustundum er metin til umsagnar.
- Leiðsagnarmat / lokamat.



5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- Beri saman atvinnuvegi fyrir og nú.
- Kynnist gömlu mánaðaheitinum og þeim störfum sem unnin voru á hverjum tíma.
- Auki við orðaforða sinn tengdum íslenski menningu og þjóðháttum.
- Læri að teikna tímaás og raða nokkrum þáttum á hann, t.d. áföngum í eigin lífi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu íslenska þjóðhætti.
- Risaeðlutíminn.
- Ýmis verkefni og ítarefni frá kennurum.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námsefnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.
- Lestur og umræður.
- Heimildavinna.
- Hópvinna og einstaklingsvinna með áherslu á myndræna framsetningu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á mótis við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat / lokamat.
- Umsögn er gefin út frá vinnubók nemenda og þátttöku í kennslustundum.

Vinnubók er metin út frá því hversu vel verkefnum er lokið ásamt skrift, vandvirkni og frágangi.



6. Skólaípróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaípróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) umsögnum til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok annar.

a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 3. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Heilsa og velferð		<ul style="list-style-type: none"> • fylgt reglum í búningsklefa • tekið þátt í leikjum og leikrænum æfingum sem efla líkamsþol, styrk, hraða og viðbragð • notað hugtök sem tengjast sundi og ípróttum • aukið líkamshreysti sína og þrek • haft vald á helstu grunnhreyfingum

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 3. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Hreyfing og afkastageta		<ul style="list-style-type: none"> • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í sundtímum • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í ípróttatímum • haft skilning á grunnreglum leikja og hinna ýmsu ípróttagreina • þekkt hinar ýmsu sunaðferðir og sundleiki • gert æfingar sem reyna á loftháð þol • gert fjölbreyttar æfingar sem reyna á allan líkamann • synt 16 m bringusund • synt 12 m skólabaksund • synt 12 m baksund • synt 16 m skriðsund • kafað eftir hlut á 1,5 m dýpi

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 3. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Félagslegir þættir og samvinna		<ul style="list-style-type: none"> • sýnt samnemendum virðingu • sýnt kennara/starfsfólki virðingu • farið eftir leikreglum

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 3. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Öryggi og skipulag		<ul style="list-style-type: none"> • farið eftir fyrirmælum • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í ípróttamannvirkjum, ípróttahúsum og sundstöðum • umgengist áhöld og tæki á örugga hátt • mætt með ípróttaföt • mætt með sundföt



c. Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreinar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi:
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> taki þátt í leikjum og/eða stundi íþróttir með ánægju og félagsleg samskipti að leiðarljósi, ásamt því að efla almennt líkamshreysti, hafi grunnþekkingu á mikilvægi góðrar næringar.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> hafi rétt til þátttöku í íþróttum til jafns við aðra, hafi fengið kynningu á sem flestum íþróttagreinum.
LÝÐRÆDI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> hafi fengið tækifæri til að kjósa með lýðræðislegri kosningu um val á hreyfingu/leik í skólaíþróttum/sundi, þar sem hann fær tækifæri til að hafa áhrif á skipulagið, hafi jafnan rétt á við aðra að stunda hreyfingu a.m.k. 3 sinnum í viku í 40 mín. í senn.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að ræða um mikilvægi hreyfingar fyrir líkamlega og andlega heilsu og vellíðan, þekki heiti helstu líkamshluta, tileinki sér réttar reglur í leikjum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur, tileinki sér almennar reglur íþróttamannvirkja, tekið þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg, þjálfist í því að fara rólega af stað í upphafi reglubundinnar hreyfingar og einnig í lok æfingar og skilji hvers vegna, hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun, hafi ánægju af því að hreyfa sig reglulega, sé meðvitaður um gildi æfinga sem stundaðar eru í íþróttatímum.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> sé kennt að leita leiða til að virkja sinn eigin sköpunarkraft, hafi skoðun á því sem hann er að gera hverju sinni og taki sjálfstæðar ákvarðanir.

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mínútna kennslustundir að jafnaði á viku yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; **Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska**
 - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki.
- Viðfangsefni 2; **Rytmískar leikfimiæfingar**



- Með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur.
- Án smáhalda.
- Viðfangsefni 3; **Áhaldafimleikar**
 - Gólfæfingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér, svífa um gangandi.
- Viðfangsefni 4; **Leikir**
 - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir.
- Viðfangsefni 5; **Frjálsíþróttir**
 - Hlaup, hindranahlaup, stökk, köst.
- Viðfangsefni 6; **Sértækir námsþættir**
 - Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsíþróttum eða sundi, ratleikjamót, skólaprekmót, gönguferðir, skíðaferðir.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1 : **Áhöld í íþróttasal**
 - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
 - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.
- Námsgagn 2 : **Áhöld í skóla og á skólalóð**
 - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
 - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir veggur.



iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla í íþróttahúsi**
 - **Íþróttasalur**
- Leið 2: **Kennsla utanhúss**
 - **Skólalóð**
- Leið 3: **Kennsla heima**
 - **Unnið er með skipulag þjálfunar (hreyfingar) í ákveðinn tíma**
 - Við upphaf kennsluárs.
 - Um mitt kennsluár.
 - Við lok kennsluárs.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Aðferð 1: **Kennsluáðferðir**
 - Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráæfingar, námsleikir, verkstæðiskennsla (stöðvaþjálfun), áfangaðþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, leitaráðferðir, kannanir, hópvinubrögð, frásögn og sagnalist, sjónsköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguáðferð.
- Aðferð 2: **Kennsluáðferðir og leiðir**
 - IPad og tengd tækni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat / lokamat.

a. Lykilhæfni:

- Leið 1: **Heilsa og velferð;**
 - Námsmat.
 - Dagleg hreyfing (eyðublað).
 - Framfarir.
- Leið 2: **Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat.
 - Færni- og afkastagetupróf.
 - Sipp.
 - Froskahopp.
 - Spretthlaup 60 m.
- Leið 3: **Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat.
 - Virkni í kennslustundum.
- Leið 4: **Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat.
 - Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi.
 - Að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna.

b. Námsþæfni:

- Leið 1: Útfærsla.



6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; **Leikir**
 - Að nemandi þjálfist í boltaleikjum, hlaupa- og viðbragðsleikjum, kafleikjum og fjölbreyttum samvinnuleikjum.
 - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, þoli, krafti, viðbragðs og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar.
 - Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu samnemenda.
 - Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskiptahæfni.
- Viðfangsefni 2; **Bringusund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samspili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt 16 m bringusund.
- Viðfangsefni 3; **Skólabaksund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samspili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt 12 m skólabaksund.
- Viðfangsefni 4; **Skriðsund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samspili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt 16 m skriðsund.
- Viðfangsefni 5; **Baksund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samspili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt 12 a baksund.
- Viðfangsefni 6; **Kafsund og köfun**
 - Að nemandi þjálfist í grunnatriðum í kafsundi.
 - Að nemandi geti kafað eftir hlut á 1-1,5 m dýpi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1; **Áhöld í sundlaug**
 - Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar.



iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Leið 1: Kennsla fer fram í**
 - Ásvallalaug.
 - Suðurbæjarlaug.
 - Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
 - Við upphaf kennsluárs.
 - Um mitt kennsluár.
 - Við lok kennsluár.
 - Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila.
- **Leið 2: Heimanám (foreldrar)**
 - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Aðferð 1: Kennsluáðferðir**
 - Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun.
- **Aðferð 2: Kennsluáðferðir og leiðir**
 - IPad og tengd tækni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat / lokamat.

a. Lykilhæfni:

- **Leið 1: Heilsa og velferð;**
 - Námsmat.
 - Framfarir.
- **Leið 2: Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat.
 - Tæknileg útfærsla sundgreina.
 - 4. Sundstig.
- **Leið 3: Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat.
 - Virkni í kennslustundum.
 - Viðhorf og áhugi.
- **Leið 4: Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat.
 - Að fara eftir reglum á sundstöðum.

b. Námsþæfni:

- **Leið 1: Útfærsla í höndum hvers skóla.**



7. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði
Tölur og reikningur:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> lesið, skrifað og raðað tölum upp í þúsund unnið með margföldun sem endurtekna samlagningu kunnað margföldunartöfluna þekkt tengslin á milli margföldunar og deilingar dregið frá tölur upp í þúsund leyst einföld deilingardæmi námundað að næsta tug, hundrað og þúsund lagt saman tölur upp að þúsund flokkað tölur í sætiskerfi, einingu, tug, hundrað og þúsund skráð fjölda og reiknað með náttúrulegum tölum
Algebra:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> fundið óþekkta stærð í jöfnu unnið með mynstur og spáð fyrir um framhald
Rúmfræði og mælingar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> þekkt algengustu form í rúmfræði þekkt flatarmál speglað og hliðrað þekkt einföld brot og hlutföll þekkt hnitakerfið kunnað á klukku, bæði hefðbundna og stafræna þekkt metrakerfið og helstu mælieiningar unnið með talnalínur þekkt hvöss horn, rétt og gleið horn staðsett hluti í rúðuneti
Tölfræði og líkindi:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> gert einfaldar kannanir og tilraunir lesið úr einföldum myndritum safnað upplýsingum og gögnum og flokkað í hentuga flokka sett upplýsingar fram í töflu og útskýrt niðurstöður
Að geta spurt og svarað með stærðfræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tekið þátt í umræðum sem tengjast stærðfræði lesið úr myndritum sem tengjast daglegu lífi leyst stærðfræðiþrautir



<p>Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar:</p>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • túlkað og notað einföld stærðfræðitákni • nýtt sér vasareikni og einföld hjálpargögn
<p>Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:</p>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gert sér grein fyrir verðgildi peninga • unnið í samvinnu við aðra að lausn stærðfræðiverkefna • undirbúið og flutt stuttar stærðfræðikynningar

7.0. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 5 kennslustundir á viku að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Kunna og þekkja hugtökin summa, mismunur, plúsheiti, mínusheiti og faldheiti.*
- *Samlagning, geyma fyrir tug og hundrað.*
- *Frádráttur, að taka til láns.*
- *Grunnatriði margföldunar og deilingar.*
- *Frumatriði tölfraði (súlurit).*
- *Hnitakerfi.*
- *Kort og gröf.*
- *Meðferð talna; eining, tugur, hundrað og þúsund.*
- *Metrakerfið.*
- *Þyngdarmælingar.*
- *Rúmmál.*
- *Rúmfræði.*
- *Mæla svæði.*
- *Snúningur.*
- *Speglun.*
- *Klukkan.*
- *Lausnarmengi.*
- *Almenn brot.*
- *Ferlar.*
- *Peningar.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 3a og 3b; nemendabækur og vinnubækur.*
- *Vasareiknir 2-3.*
- *Stefnum á margföldun og deilingu*
- *Ýmis verkefni og þrautalausnir frá kennara.*
- *Gagnvirkar stærðfræðisíður á netinu.*
- *Könnum kortin 2.*



iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur leysa verkefni ýmist einstaklingslega, í þörum og/eða hópum.*
- *Ýmis hjálpargögn verða notuð s.s. talnagrindur, kubbar, kennsluþeningar og vasareiknar.*
- *Aukin áhersla verður á umræður um aðferðir og orðadæmi.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.*
- *Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Kannanir eru lagðar fyrir við lok hvers kafla.*
- *Leiðsagnarmat / lokamat.*

7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur geti:

- Tjáð sig munnlega með því að setja fram tilgátur og spurningar sem hægt er að rannsaka og svara með því að nota stærðfræðiþekkingu sína.
- Rætt stærðfræði og gert sér grein fyrir hugsun sinni bæði skriflega og munnlega.
- Þjálfast í að spyrja spurninga til að öðlast betri skiling á efninu.
- Notað tölur og einfalda útreikninga til að rökstyðja mál sitt.
- Útskýrt með hjálp stærðfræðinnar eigin aðferðir eða hugsanagang við lausn verkefna.
- Notað áþreifanlega hluti eins og kubba, sætisgildiskubba, fingur sína eða peninga.
- Lesið og skilið stærðfræðiverkefni eins og þau koma fyrir í orðadæmum og einföldum textaverkefnum.
- Lesið hin stærðfræðilegu tákni, tölustafina og viti hvernig þeir eru settir saman til að tákna tveggja og þriggja stafa tölur.
- Gert kannanir og leyst verkefni sem tengjast raunverulegum hversdagslegum aðstæðum.
- Notað vasareikni.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 3a og 3b; nemendabækur og vinnubækur.*
- *Vasareiknir 2-3.*
- *Við stefnum á margföldun og deilingu.*
- *Ýmis verkefni og þrautalausnir frá kennara.*
- *Könnum kortin 2.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur leysa verkefni ýmist einstaklingslega, í þörum og/eða hópum.*
- *Ýmis hjálpargögn verða notuð s.s. talnagrindur, kubbar, kennsluþeningar og vasareiknar.*
- *Aukin áhersla verður á umræður um aðferðir og orðadæmi.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.*
- *Komið verður til móts við getu nemenda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf í lok annar (haust og vor).*
- *Leiðsagnarmat / lokamat.*



7.2. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur læri:

- Að lesa, skrifa og raða tölum upp í 1000.
- Að skipta einingum í tugi og tugum í hundrað.
- Að telja áfram og aftur á bak.
- Samlagningu, geyma yfir tug og hundrað .
- Um almenn brot sem hluta af heild.
- Um algeng og jafngild brot.
- Að tákna þriggja og fjögurra stafa tölu á mismunandi vegu.
- Að skipta tölu upp í þúsund, hundrað, tugi og einingar.
- Um sætiskerfið og menningarlegan uppruna þess.
- Að þróa eigin reikningsaðferðir við að leggja saman og draga frá með þriggja og fjögurra stafa tölum.
- Að staðsetja tölu á talnalínunni og nota talnalínu til hjálpar.
- Að leysa hagnýt verkefni.
- Að námunda tölur að næsta tug eða hundraði.
- Grunnatriði margföldunar og deilingar.
- Um margföldun sem endurtekna samlagningu.
- Allar margföldunartöflurnar.
- Um deilingu við ýmsar hversdagslegar aðstæður.
- Um tengslin milli margföldunar og deilingar.
- Að þekkja einföld talnamynstur.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 3a og 3b; nemendabækur og vinnubækur.*
- *Vasareiknir 2-3.*
- *Ýmis verkefni og þrautalausnir frá kennara.*
- *Gagnvirkar stærðfræðisíður á netinu.*
- *Könnum kortin 2.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur leysa verkefni ýmist einstaklingslega, í þörum og/eða hópum.*
- *Ýmis hjálpargögn verða notuð s.s. talnagrindur, kubbar, kennslupeningar og vasareiknar.*
- *Aukin áhersla verður á umræður um aðferðir og orðadæmi.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.*
- *Komið verður til móts við getu nemenda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.*



iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf í lok annar, haust og vor.*
- *Leiðsagnarmat / lokamat.*



7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur læri:

- Að þekkja og lýsa einkennum tví- og þrívíðra forma.
- Að búa til og kynnst teikningum af þrívíðum rúmfræðiformum.
- Á hnitakerfi, kort og gröf.
- Hvernig þeir finna út rúmmál hluta.
- Um speglun, að búa til samhverfar myndir og finna spegilása.
- Að þekkja rétt horn, hvöss horn og gleið horn.
- Að búa til og rannsaka einföld mynstur úr rúmfræðilegum formum.
- Að staðsetja hlut eða mynd í rúðuneti.
- Að áætla, mæla og bera saman stærðir í sambandi við lengd, þyngd, flatarmál og rúmmál.
- Að nota mismunandi mælieiningar og mælingaraðferðir.
- Að nota staðlaðar lengdareiningar.
- Að telja hve margir teningar rúmast í mynd.
- Að lesa af klukku og skrá tímasetningu, á klukkuskífu og á stafrænan hátt.
- Um skiptingu sólarhringsins.
- Að mæla tímann í mínútum.
- Að þekkja íslenska mynt og nota við kaup og sölu.
- Að safna saman og flokka einföld gögn í hentuga flokka.
- Frumatriði í tölfræði (súlurit).
- Að nota almenn brot, lausnamengi og ferla.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 3a og 3b; nemendabækur og vinnubækur.*
- *Vasareiknir 2-3.*
- *Ýmis verkefni og þrautalausnir frá kennara.*
- *Gagnvirkar stærðfræðisíður á netinu.*
- *Könnum kortin 2.*



iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur leysa verkefni ýmist einstaklingslega, í þörum og/eða hópum.
- Ýmis hjálpargögn verða notuð s.s. talnagrindur, kubbar, kennsluþeningar og vasareiknar.
- Aukin áhersla verður á umræður um aðferðir og orðadæmi.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
Komið verður á móts við getu nemenda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Próf í lok annar, haust og vor.
- Leiðsagnarmat / lokamat.



8. Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í upplýsinga- og tæknimennt í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulag og vinnubrögð:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt upplýsingarver sér til gagns og ánægju, s.s. til lesturs, hlustunar og leitarnáms nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi til stuðnings við vinnutækni og vinnulag sýnt nokkuð sjálfstæði í vinnubrögðum með leiðsögn og í samvinnu með öðrum nýtt sér mismunandi tækniþúnað á fjölbreyttan hátt beitt réttri fingrasetningu
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> leitað og nýtt upplýsingar við verkefnavinnu og leitað upplýsinga með leiðsögn nýtt rafrænt og gagnvirkkt námsefni verið gagnrýninn á gæði upplýsinga unnið á einfaldan hátt með heimildir nýtt hugbúnað og forrit við einfalda uppsetningu ritsmiða þekkt hugbúnað/forrit sem notuð eru við vinnslu á tölulegum gögnum
Tækni og búnaður:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna
Sköpun og miðlun:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> rætt og lýst á einfaldan hátt eigin upplýsinga- og miðlalæsi
Siðferði og öryggismál:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> sýnt ábyrgð á meðferð upplýsinga farið eftir reglum um ábyrga netnotkun og á einfaldan hátt meðvitaðir um siðferðislegt gildi þeirra og þekkja til þess að þeir beri ábyrgð á eigin samskiptum

8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 1 kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur geti:

- fari reglulega á skólasafnið
- fari eftir umgengisreglum sem gilda á skólasafni
- hlusti á upplestur
- átti sig á mismunandi flokkun sagna svo sem, sannar sögur og ævintýri
- fái lánuð gögn á skólasafninu
- læri á útlánskerfi safnsins
- fái kynningu barnabókahöfundum og verkum þeirra
- átti sig á mun á skáldsögum og fræðiefni og viti hvar gögnin eru geymd á safninu
- þjálfist í að nota stafrófið
- viti að skáldritum og efni orðabóka er raðað í stafrófsröð

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Verkefni tekin saman af safnkennara
- Skólasafnið sjálft

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur er kennt hvernig bókum er raðað á söfnum og hver munurinn er á uppröðun fræðiritra og skáldsagna.
- Lesið er upp úr skáldsögum, höfundar þeirra kynntir og rætt um mismunandi gerðir bókmennta um leið og lesið er upp úr slíkum bókum.
- Skoðaðar fræðibækur og skáldsögur og unnið með mismunandi texta.
- Nemendur fá lánaðar bækur til að lesa í kennlustofu eða heima.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Vinnusemi, sjálfstæði og áhugi
- Umgengni nemenda er metin til umsagnar
- Leiðsagnarmat / lokamat.



8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tími á kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- tileinki sér rétta líkamsbeitingu við innslátt á texta
- átti sig á hvernig lykllaborð skiptist í hægri og vinstri hluta
- geti ritað texta í ritvinnslu
- læri einfaldar aðgerðir við notkun á stýrikerfi tölvunnar
- kunni að nota ákveðna sérlykla á lykllaborði
- geti vistað skjöl og náð í vistuð skjöl á hörðum disk
- geti notað vefinn sér til upplýsingaröflunar

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Vefsíðan *nams.is*.
- Ýmis kennsluforrit og vefsíður.
- Tölvur og spjaldtölvur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Lögð er áhersla á að nemendur læri að nota veraldarvefinn sér til upplýsingaöflunar og læri einfaldar aðgerðir við notkun á stýrikerfi tölvunnar.
- Kennslu- og leikjaforrit eru stór þáttur í tölvunámi í 3. bekk.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á móts við getu nemenda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Vinnusemi, sjálfstæði og áhugi
- Umgengni nemenda er metin til umsagnar
- Leiðsagnarmat / lokamat.



VIÐAUKI

Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar

Hlutverk þessa viðauka er að kynna og útskýra hlutverk skólanámskrár fyrir skólasamfélaginu í Hafnarfirði. Sömuleiðis er honum ætlað að kynna viðmið bæjarins um það hvernig einstaka námssvið og námsgreinar eru kynnt í skólanámskrá til að þau uppfylli gæði.

Viðaukinn skiptist í sjö hluta:

- A. Skólanámskrá og viðmið
- B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið
- C. Menntastefna skóla og viðmið
- D. Grunnþættir menntunar og viðmið
- E. Námssvið, námsgreinar og viðmið
- F. Hæfni (námsþæfni og lykilþæfni) og viðmið
- G. Námsmat, matskvarðar og viðmið



Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast og fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í [aðalnámskrá grunnskóla](#) (2011, bls. 63-64):

12.1 Skólanámskrá

Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvarðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.

Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.

Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og þarf að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hugtakið námskrá er hægt að skilgreina mismunandi eftir tegundum hennar í skólastarfinu:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfasta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðslufirvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem innifelur allar bekkjarnámskrár skóla og mynda saman eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppbyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Bekkjarnámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Bekkjarnámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Bekkjarnámskrá er með sameiginlega uppbyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu (viðfangsefni í nám, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (bekkjarnámskrá) sem nemandi tilheyrir þarfnast aðlögunar að námsgetu nemanda. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir þá nemendur sem þess eru taldir þurfa. Grunnviðmið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði



en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (bekkjarnámskrárnar tíu) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

1. **Viðmið aðalnámskrár grunnskóla:** Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.
2. **Skólustefna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags:** Skólustefna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólustarfs á grunni aðalnámskrár.
3. **Skólustarf í Hafnarfirði og skólanámskrá:** Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólans stefnir að hverju sinni.
4. **Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólana í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem felast í skólustarfinu.
5. **Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð:** Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólustarf. Samstarf og samráð er lykilatriði við gerð skólanámskrár einstakra skóla, í samvinnu alls fagfólks í skólunum.
 - I. hluti kynnir menntastefnu skólans.
 - II. hluti kynnir þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.
 - III. hluti kynnir nám á einstökum námssviðum og námsgreinum innan þeirra.
 Viðauki er með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir grunnskóla bæjarins.
7. **Sameiginlegt form/snið skólanámskrár:** Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar sérstakt form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólustarfsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð heftir ekki möguleika hans til að þróa skólustarfið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.
8. **Sérstaða skóla og skólanámskrá:** Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólustarfsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólki hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.
9. **Kynning og staðfesting skólanámskrár:** Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í ágúst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.



10. **Skjalavarðveisla:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskráum grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur kennslutímajöfölda í skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

„**Erlend tungumál.** Undir þau heyrja enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sænska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyrja tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyrja hönnun og smíði, textílmennnt og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyrja m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennnt.

Skólaíþróttir. Undir þetta svið heyrja m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyrja m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamennnt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyrja ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.–7. bekk og val nemenda í 8.–10. bekk.



Út frá áhersluþáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólastarf er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verktengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áhersluþætti í aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og námsgreina. Auk þeirra námsgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamente og nýmiðlun.“

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Hún er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á tíu ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú eru í gildi samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útilokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum nái forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á tíu ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi (30/35/37). Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsgöðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla 1: Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu.

	1. bk.	2. bk.	3. bk.	4. bk.	5. bk.	6. bk.	7. bk.	8. bk.	9. bk.	10. bk.	Alls
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	60,75
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	34,5
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	52
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	28
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	38,5
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	9
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	33,25
Samt.	30	30	30	30	35	35	35	37	37	37	326

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Viðmiðunarstundaskrá:** Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgöngum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).
- Viðmið um tímafjölda í kennslugreinum:** Skólastarf hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska	Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.



3. List- og verkgreinar	<p style="text-align: center;">A Listgreinar (50%):</p> 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt <p style="text-align: center;">B Verkgreinar (50%):</p> 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% námstímans.
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismennt	Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% námstímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.
5. Skólaípróttir	5.1. Ípróttir 5.2. Sund	Ípróttir fái 67% og sund 33% námstímans.
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspæki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
7. Stærðfræði	7.0 Stærðfræði (100%) (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% námstímans.
9. Val	9.1. Valgrein 1 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.

3. **Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar:** Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagni til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssviðs í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.-7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.
4. **Námsgreinar í skólanámskrá:** Námsgreinar (innan námssviða) skulu kynntar í skólanámskrá í samræmi við töflu hér ofar í hverjum árgangi og alltaf með sama númerakerfi (þ.e. þótt einstakar námsgreinar vanti í einstaka árganga eru númerum þeirra sleppt og þannig hlaupið yfir þau). Öllum námsgreinum sem kenndar eru í hverjum bekk/árgangi skal fylgja viðeigandi námslýsing sem uppfyllir viðmið skólanámskrárforms fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar.



5. **Úthlutun almennra kennslutíma:** Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námsgreinum (námsgreinar meðtaldar) í einstaka árgöngum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina. Sér úthlutun er til sérkennslu.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

1. **Sérstaða skóla:** Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.
2. **Menntastefna skóla skilgreind:** Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnþátta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólastarf.
3. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi:** Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.
4. **Samstarf heimila og skóla:** Mikilvægur þáttur skólastarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í bekkjarnámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/árgangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólastarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.
5. **Forvarnir í grunnskólastarfi:** Forvarnir í skólastarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðipjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólastarfi. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar og viðfangsefnum einstakra námsgreina eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.



Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriði í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

- læsi,
- sjálfbærni,
- heilbrigði og velferð,
- lýðræði og mannréttindi,
- jafnrétti,
- sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Námsgreini geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið:

- Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótast af grunnþáttunum.
- Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.
- Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótast af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.
- Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem eiga að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótunar eða þróunar viðfangsefna í kennslu. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla 3: Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþátta í skólastarfinu

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðra þætti sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfmyndar. Þar er skólinn mikilvæg fyrirmynd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í samstarfi við stoðþjónustukerfi skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.



Grunnpáttur	Efnisþættir grunnpáttanna menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarháttar, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að viðfangsefninu jafnrétti. Jafnréttismenntun er með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmening, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluaðferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTT-INDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhugsun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt líf og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólaeðlum sem vernda gegn brotum á sjálfsögðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er kennslufræðilegt viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum.
LÆSI	Læsi snýr að hæfni nemenda í notkun og beitingu íslenskunnar þar sem hægt er að ræða um fluglæsi, treglæsi og ólæsi sem mismikla hæfni og einnig læsilega. Viðfangsefnið læsi í víðum skilningi miðar að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem mæta honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega getu til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunns í flestum námsgreinum skólans sem nemandi á að geta nýtt sér í daglegu lífi og hæfir aldri hans og þroska, t.d. sögulæsi, kortalæsi, menningarlæsi, fjármálalæsi, miðlalæsi, upplýsingalæsi, tæknilæsi, líkamslæsi og vísindalæsi (skv. aðalnámskrá). Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SJÁLFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffræðilegur fjölbreytileiki eru einstök viðfangsefni hér. Áherslur eru á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnatræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, virkja ímyndunarafli, leika sér, áskorun, spennu og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarþættinum. Sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótunar viðhorfa og gildismats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

- Viðmið aðalnámskrár:** Grunnþættir menntunar skulu vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla og skulu taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.
- Grunnþættir menntunar og skólanámskrá:** Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í hverjum grunnþætti menntunar í hverjum bekk/árgangi.
- Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi:** Grunnþættir menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að samhæfa við nám á einstaka námssviðum. Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðipjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi. Hluti forvarna í er að vinna árlega (almenna) forvarnaáætlun fyrir og hver skóli skal hafa skýra stefnu í forvörnum í gegnum grunnþættina. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum. Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflu 4 er ætlað að hjálpa skólum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærsla sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags.

Tafla 3: Forvarnasvið/-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar

Svið ↓	Forvarna-flokkar ↓	Grunn- þáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
I. Einstakld Ingur	1. LÝÐHEILSA		x	x	x	x	x	x
	2. SJÁLFSRÆKT		x	x	x	x	x	x
	3. VÍMUVARNIR		x		x		x	
II. Félagslegt umhverfi	4. OFBELDI	einelti	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Nátúrlegt umhverfi	5. ÖRYGGISVARNIR		x		x	x		

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og námsaðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá viðauka B).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskólum taka mið af átta námssviðum, og talsvert fleiri námsgreinum innan þeirra, og valgreinum. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið fyrir námshæfni utan valgreina.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni á sem fjölbreytilegastan hátt eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennslu **aðferðum** (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennslu **efni** (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslu **gögn** (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennslu **aðstæðum** (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Viðmið aðalnámskrár:** Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarinnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína á hverjum tíma.
- Námssviðmið:** Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011). Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar). Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námssviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið fyrir það í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji kennarar að það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.
- Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla.
- Námsgreinar og lýsingar þeirra:** Innan hvers námssviðs skal skilgreina námsgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Föst námsgreinaheiti eru í Hafnarfirði sem hafa



samræmda uppbyggingu í skólanámskrám allra skólanna í Hafnarfirði, hvort heldur sem námsgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námsgreinum í daglegu skólastarfi. Hafnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námsgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólastarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námsgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun kennslustunda til valgreina. Námsgreinalýsingar hafa fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námsgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námsgrein að öllu jöfnu).

Uppbygging hverrar námsgreinar í bekkjarnámskrá er þessi:

- i. **Viðfangsefni í náminu** – viðfangsefni sem eru til náms og sýna fram á hæfni. Kynntar séu megináherslur í viðfangsefnum og sem mest yfirviðfangsefni án þess að tilgreina smáatriði (dæmi: „Íslandssaga á 20. öld með áherslu á atvinnuhætti, búsetu og stjórnmal“ eða „tóbaksfræðsla og skaðsemi reykinga“). Ekki er þó lagst gegn því að viðfangsefnin breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- ii. **Námsgögn** – gögn sem stefnt er að nýta í náminu

Kynnt séu helstu námsgögn og verkfæri sem unnið er með í náminu þótt ekki sé hægt að útiloka að breyting á námsgögnum geti átt sér stað yfir námsárið (sem hluti skólaþróunar) ef ný og heppilegri námsgögn verða til ráðstöfunar. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- iii. **Námsfyrirkomulag og námsaðlögun** – skipulag náms, samþætting við aðrar námsgreinar og hvernig nám er aðlagð að ólíkum þörfum nemenda

Kynnt sé meginfyrirkomulag í skipulagi náms, s.s. einstaklingsvinna, útvinnna, hópvinna, bókleg og verkleg vinna, vettvangsferðir og annað sem getur skipt máli í almennum orðum og jafnvel samspil við aðrar námsgreinar.

Námsaðlögun kynnir á almennan hátt hvernig nám og kennsla í námsgreininni tekur mið af mismunandi námsgetu nemenda, sérstöðu og félagslegum aðstæðum þeirra svo þeir hafi sem mest gagn af náminu og styrkist sem námsmenn. Sú námsaðlögun getur bæði/ýmist gerst í almennum kennslustundum námsgreinar í bekk/hópi eða í sérhæfðum námshópum eftir atvikum (sérkennslu). Í meginatriðum má ræða um sex leiðir í námsaðlögun sem kennarar hafa möguleika á að beita í kennslu sinni:

Námsefni, námsverkefni, námsaðstæður og námsskilyrði geta tekið mið af:

1. *Þyngd*: sé misþungt til að mæta ólíkri getu nemenda.
2. *Breidd*: hafi mismikla breidd í viðfangsefnum til að mæta ólíkum nemendum.
3. *Áhuga*: svo áhugi nemenda sé tekinn með í námi sem hvati og afl til náms.
4. *Félagsstöðu*: svo nemendur með mismunandi félagsstöðu fái tækifæri til að æfa og þjálfa ólík hlutverk í skólastarfinu.
5. *Fjölbreytni*: í því að því að mismunandi hæfileikar/eiginleikar nemenda njóti sín.
6. *Vali*: svo nemendur hafi einhverja sjálfstjórn á eigin námi til að mæta eigin námsþörfum og fái þannig tækifæri til sjálfseflingar.



Í einhverjum tilvikum fá nemendur stuðning utan námshóps með eigið námsfyrirkomulag og námsaðlögun sem heyrir til einstaklingsnámskrá viðkomandi.

- iv. **Námsmat og námsmatsaðlögun** – *hvernig staðið er að námsmati og aðferðir aðlagðar*
Kynnt sé hvernig staðið er að námsmati á getu nemenda, þ.e. aðferðir og leiðir sem farnar eru yfir skólaárið til að stuðla að því að nemandi geti sýnt fram á getu sína og fái sanngjarnt mat á hæfni sína. Ekki er þó lagst gegn því að námsmatsaðferðir breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- 5. **Einstaklingsnámskrá:** Í sumum tilvikum hentar bekkjarnámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð að honum sérstaklega, og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs, skal fá sína einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/markmiðssetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.
- 6. **Skólanámskrá og kennsluáætlanir:** Kennsluáætlanir er verkáætlanir (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennarar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er háttað með kennsluáætlanir almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í skólanámskrá/starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um og tækni gefur möguleika á. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla. Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað á þessa leið:

Dagur/vika/ mánuður	Viðfangsefni í námi	Námsgögn	Áhersluþættir út frá viðmiðum um hæfni
	•	•	•
	•	•	•

- 7. **Skjalavarsla og námskrár:** Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömu leiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlanir í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.



Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólastarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í tvo hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011). Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða eftir árgöngum.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
<i>Persónuleg tjáning og skýr miðlun:</i>	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
<i>Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:</i>	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áráðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
<i>Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:</i>	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
<i>Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:</i>	Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt.
<i>Mat á eigin námi, vinnubrögðum og frammistöðu:</i>	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt:

- út frá eðli hæfninnar: sem þekking, leikni og viðhorf
- út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Námshæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólastarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi (bekkjarnámskrá). Námshæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámskrá grunnskólanna í



Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.

3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámskrá:

Efnisflokkun hæfnipátta (sjá 4. bekkur, skólaípróttir í aðalnámskrá grunnskóla):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni	P	L	V
Líkamsvitund, leikni og afköst:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu. 		x	
Félagslegur þættir:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum. 			x
Heilsa og efling þekkingar:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Útskýrt líkamlegan mun á kynjum. 	x		
Öryggis- og samskiptareglur:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, íþróttahúsa og brugðist við óhöppum. 		x	

eða

hæfniflokkun efnisþátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámskrá grunnskóla):

Hæfnipættir:	Viðmið um námshæfni
þekkingarviðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
Leikni- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámskrárformi.

4. **Lykilhæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar og gilda fyrir öll námssvið. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda og því er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í áherslum og aðferðum. Hvers skóla er að ákveða lykilhæfni sé eingöngu gefin fyrir öll námssvið saman, hvert fyrir sig eða jafnvel allar námsgreinar.
5. **Hæfni og námsmat:** Um mat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.



Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjá flokka:

- i. *Stöðumat*: Samræða á ákveðnum tímamarki í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir (vinnubrögð, skipulag) séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram (með viðeigandi hvatningu). Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímamarki í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfangs).
- ii. *Leiðsagnarmat*: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn.
- iii. *Lokamat*: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmileg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmileg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Hafnarfjarðar:



1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfniviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Hafnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar):** Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákni) en kvarðann A-D eftir námssviðum í 10. bekk.
3. **Mat í lykilhæfni (innan námssviðs):** Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólafarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.
4. **Námsmatskvarði A-D og námssviðin:** Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatskvarða skóli notar. Námsmatskvarðann A-D er skylt að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekkir er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.
5. **Námsmat í námsgreinum og námsmatskvarði:** Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra. Lýsing á þeim skal koma fram í kynningu einstakra námsgreina.
6. **Matsaðferðir í námsmati:** Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örvunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu fer fram. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennti stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.
7. **Námsmat við lok grunnskóla:** Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Hafnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færi honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.

